

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSREK:
Egy soros petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidített petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, október 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Kolera.
A Haynau-alapítvány aradi gyűjtőivel.
Hogy reformálják az önkéntesek szolgálatát.
Amikor a cárné fürdik.
Harc a katedra körül.
A táncosnő becsülete.
Milliók pörök örülje.
A bécsi polgármester Budapesten.
Elítélt szélhámosnő.
Liszka István az esküdtszék előtt.
Tarkaságok.

Neumayer Budapesten.

Arad, szeptember 30.

A török szultánt a Korán tiltja el attól, hogy a félhold birodalmát elhagyja. A bécsi polgármesterre nézve se a vallás, se a törvény nem tartalmaz ilyen rendelkezéseket. Mégis, ha a török szultán határozna el magát arra, hogy Középeurópába megy, ez alig kelthetne olyan riadalmat, mint Neumayernek, Bécs első polgármesterének az a — most már bevégzett és megvalósított — szándéka, hogy Budapestre jön.

Ha a bécsi körök, a kik ezt beüti-fogyhatatlanul elleneztek, ebben Budapest különös megtiszteltetését látták, s ezt sajnálták a magyar fővárostól, akkor igazán nem voltak a nagy fölriadásra. Neumayer kétségtelenül szívesen látott s a sokat emlegetett magyar vendégszeretet egész teljességével fogadott látogatója Budapestnek, de ez nem jelenti azt, hogy

a látogatás soha nem remélt és meg nem érdemelt kitüntetésé lenne Budapestnek. Akármilyen kevés része van a magyar fővárosnak abból, ami más székvárost megilletne, olyan magas állású személyek, mint Neumayer, minden bizonynyal koptatták már a budapesti perronokat. Állás, rang és hatáskör tekintetében a bécsi polgármester nem nagyobb ur a budapestinél, s a reprezentatív oldalát tekintve a dolognak, Neumayer budapesti útja nem jelent többet Bárczy bécsi vizitjénél.

Komoly jelentősége van mindenestre abban, hogy a császárváros irányváltozását jelenti. Az argentinai husbehotal ügyének közös megvitatása közeledést jelent; ha nem is teljes barátságot, mindenestre olyan megértést, a melylyel nemcsak két szövetségben levő állam fővárosa, de akármelyik két metropolisz Európának tartozik egymással szemben. A bécsi Rathausban szíves vendéglátásban részesült minden nemzet, Budapest magyaros vendégszeretettel fogadtak sok idegent, a külföld jártide is, oda is, csak épen a hivatalos Bécs és a hivatalos Budapest nem akart egymásról tudomást venni. Pedig a két fővárosnak nem volna szabad ellenséges viszonyban élnie egymással. A monarchia két állama gazdaságilag és politikailag, a két főváros pedig kulturális tekintetéből annyira egymásra van utalva, hogy minden

erőnkkel ápolni kellene közöttük a barátságot.

Neumayer Károly, a mióta Bécs város polgármesteri székében ül, ezzel a mostani elhatározásával másodizben szerez a magyaroknak kellemes és kedves meglepetést. Először akkor tette, amikor az ököritői gyászos katasztrófa után a segítség arányaival tele jobbát nyújtotta felénk arról a helyről, ahonnan az utolsó esztendő hosszú során át csak dühös öklök hadonászása fenyegetett bennünket. Ez akkor annál meglepőbb volt, mert még alig száradt meg a tinta Lueger végrendeletén, azon a csunya, fekete íráson, amelynek szerzője a maga gyűlölettel teljes lelkét parancsolta rá örökségül az utána következőkre. Másodszor most teszi, a mikor baráti vendégségbe jó hozzánk, új bizonyosságát mutatva, hogy nem érzi hivatása fölfogásában magát utódjául annak, aki elődje volt és az a fekete testamentum eltemetett azzal együtt, akitől született.

A közeledés nem történt minden előzmény nélkül. Létföltételét Lueger halálával, a keresztényszocialista-párt bomlásával kapta. Ez a párt, amelynek Neumayer polgármester ugyan tagja még, elvesztette vezérét, ezzel az éltető lelket és összekötő kapcsot, sőt mondhatni lételének alapját és ma már mindjobban bomladozik. Ez pedig nemcsak a bécsi községtanács állapotainak konszolidációjára fog ve-

Jövők

Írta: Ujlaky Vilma

Sápadtan, kimerülve lépett szobájába. Remegő kezekkel tette le kalapját, könnyűt s belső zsebéből egy levelet vett elő. Végre elolvashatta. Még a reggeli órákban jutott kezéhez ott a tanteremben, ahol a kötelesség az első. El kellett rejteni a mély megdöbbenést, melyet a levél címiratán fölismert kézvonások megpillantása keltett lelkében. Az érzelmek váratlan, rohamos rezudulásában meg kellett őrizni a higgadságot, melyet a tanárnői tekintély mekövetel. Órákon át magyarázta tanítványai előtt a száraz tudományok egyik-másik ágát, míg szíve, lelke lázban égett. Forró agyában fájdalom nyomást érzett, de azért az utolsó pillanatig kitartott, míg végre siethetett haza, otthonába, ahol önmagáé lehetett.

S mégis, leül íróasztalához s mintha habozna a levél felbontásával. Kezében tartja s nézi a régen nélkülözött kézvonásokat. Lelke szemébe süllyed, amíg nézi, mert érzi, tudja, hogy a levél érkezése fordulópont lesz életében.

Mit akarhat tőle? Miért tépi föl a haggadó sebet? Miért nyúl merészen az eltemetett múlt sírjába? Leküzdí izgatottságát s gyorsan bontja föl a borítékot. Levél helyett kis fehér lapot talál benne, rajta a két szóval: „Jövők. Ernő.”

Halk kiáltás hagyta el a lány ajkát, régen eltemetett s most felszabadult remények, vágyak kiáltása. Hosszu három éven át gyűjtögetett lelkierő és önmegtartózkodás röpcent el ez egyetlen pillanatban s most érzi, hogy ott áll, ahol akkor, a boldogság napjaiban.

— Ó jön, ó jön! — kiáltja ujongó lélekkel — s mintha csak rövid idő előtt válnak volna el s most újra közeledne a viszontlátás ideje, remegő kezekkel rendezget egyet mást szobájában.

De aztán hirtelen abbahagyja. — Heves izgalma csöndesül. Íróasztalához lép, kezébe veszi a kis fehér lapot, hogy lássa, nem álm-e az, ami vele történik. Nem, nem álm. Ez egyetlen szó: Jövők, a nem remélt, nem várt boldogság édes terhével árasztja el. Mi hozza őt vissza? Mi mondani valója lehet? Vagy talán a végzetnek csatugyan nem hiábavaló céljai voltak velők?

Es vajjon mikor teljesül az édes boldogság? A holnap, a ma, vagy a legközelebbi óra hozza meg őt? Hevesen felugorva szívére szorított kezekkel jár föl s alá, s egyszerre közeledő kocsiörgést hall, mely hirtelen megállott a ház előtt.

— Ha ő lenne! — az ablakhoz sietett, hogy azt fölnyissa, de akkorra az előszobában lépők hangzottak föl, s magas férfi jelent meg az ajtóban. Kalapját kezében tartva, állva maradt, s mély megindulást tükröző arcával tapadt tekintete a lányra, ki az ablaktól visszafordulva oly mozdulatot tett, mintha feléje akarna rohanni. A férfi hozzá sietett, egyik karjával átölelte a remegő alakot, s fejét gyöngéden simogatva mély érzéssel mondta a halkán föl-szógó leánynak:

— Iza! Éa édes Izám! Sirj, sird ki magad. Hiszen tudom, hogy annyi könnyebbülést is megtagadtál tőled a sors és saját erős lelked, hogy a könyvekben keress enyhületet.

A leány hozzá emelte könyekben uszó szeméit.

— Ernő! Hát eljöttél? hát ez is megtörténhetett? hogy találtál föl? De te megváltoztál nagyon — folytatta könyeit törölve — aztán oly szerfölött sápadt vagy. Talán a hosszú utazás kimerített. Jöjj, pihend ki magad itt a pamlagon, hiszen oly sok mondani valónk lesz egymásnak.

A férfi, mintha csak most érné el valamely gyöngeség, engedte magát vezettetni s fáradtan ereszkedett a pamlagra, a leány kezét tartva, aki mellette foglalt helyet.

— Iza! Hát így fogadsz te engem? Engem, aki annyit vétettem ellened s hosszú elszakadás után merészeltem hozzád jönni, mielőtt tudtam volna, hogy megnyertem-e bocsánatodat?

— Arra nem is volt szükség Ernő. Én soha gondolatban sem vádoltalak. A végzet keze működött sorsunk intézésében — de ne beszéljünk most erről — szólt hirtelen fölmerült nyugtalansággal szemlélve a férfit — hisz úgy látom beteg vagy... szenvedsz. Ernő szólj, az Istenért, mi bajod? Mit tegyek, én csak most veszem észre — folytatta fokozódó ijedséggel, látva a férfi magtörténetét.

— Iza — szólott ez erővel visszatartva a leányt, aki fölakart kelni — Iza, édesem, ne ijedj meg... majd elmúlik, mindent meg fogsz

zetni, hanem oka annak is, hogy Bécs és Budapest közelebb jutott egymáshoz.

Azt az őszinte örömet, a melylyel Neumayer dr.-t fogadják, kár lenne azzal rontani, hogy a közeledésben melyik főváros nyerhet többet. Igaz, hogy Budapest, a fiatalon és sietve fejlődött, sokat tanulhat a több százados multra épült, vagyonosabb Bécs-től, de viszont Bécsnek üzleti érdekei még erősen oda vannak kötve Budapesthez, s az elhidegülés Ausztria székvárosának is árthat. A gyűlölet politikáját Lueger hiába akarta végrendeletével örök életűvé tenni; az a sirba szállt vele, hogy a józanság foglalja el helyét, az a józanság, a mely a magyar politikában nemrég fejezte be tisztító és kiábrándító munkáját, s a melynek hódító ereje Bécs város népén és vezetőin is urrá lett.

A kultuszminiszter Budapesten. Budapestről jelentik: Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter nagylángi birtokáról hétfőn délután tér vissza Budapestre.

Képviselők az aradi gyászünnepélyen. Budapestről jelentik: A képviselőház tudvalevőleg elhatározta, hogy küldöttséggel képviselteti magát az október 6-iki gyászünnepélyen. Eddig a következő képviselők jelentették be részvételüket a háznagyi hivatalnál: Hoványi Géza, Bornemissza Lajos, Ertsey Péter, Hármory László, Vermes Zoltán, Werner Gyula, Sztojka Kálmán, Lipcsey Ádám, Almásy László, Balázsy Árpád, Telegy József, Csúzy Pál, Várady Károly, Kammerer Ernő, Szepesházy Imre, Szinyei-Merse Félix és Angyal József képviselőházi háznagy. A képviselőház tagjai október 5-én, szerdán este 11 óra 25 perckor indulnak a keleti pályaudvarról és reggel nyolc órakor érkeznek meg Aradra. Tisza István nem megy velük; közvetlenül Nagyváradról érkezik Aradra.

tudni, de előbb figyelj reám. Szükségem van nemes, önfeláldozó szivedre, egész lelkedre... igen, mert én nagy beteg vagyok testileg lelkileg s hozzád jöttem meggyógyulni — vagy meghalni.

— Istenem! Mi ez? — ugrott föl a leány a legnagyobb rémület kifejezésével s karjait a férfi nyaka köré fonta — Ernő, mi bajod, szólj, mert megőrülök.

A férfi ezalatt fölgombolta felső és alsó kabátját s széttárva azt, nagy fehér kötelék tűnt elő jobb oldalán, melyen apró piros vérfoltok voltak láthatók.

Mintha tördelés találta volna szíven, sikoltott föl a leány: — Nagy Isten! meg vagy sebesülve, gyorsan orvosért! — Irásztalához rohant, hogy szobaleányát bocsongassa, de a férfi kéri, majd határozott hangja visszatartotta.

Iza! Kérlek, ne hívj ide senkit. Nincs szükségem orvosra, térj magadhoz; s seb már régi, s többé nem veszélyes, gyógyulófélben van, jöjj ide hozzám, mindent megmagyarázok. Nézd — sebeiben keresgélj — itt vannak a gyógyszerék. Semmiféle orvos nem rendelhet mást, s ha te alkalmazod azokat, biztosan meggyógyulok.

A leány hozzá sietett s ráborulva fájdalom sokogás közt tördelte:

— Életemmel váltalak meg... mi történt, honnan, miért e seb?

— Csöndesülj kedvesem! Nyugtasd meg magad — simogatta a férfi gyöngéden a leány borsos haját — e sebet párban kaptam két hét előtt s amint már mondtam, gyógyu-

Kolera.

Ujabb esetek Mohácson és Komáromban.

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 30.

Tegnap már úgy látszott, hogy a kolera szünőfélben van, vagy legalább is a mohácsi koleragócra lokalizálódott. A mai jelentések azonban rácsfolnak erre a véleményre. Budapesten ugyan ma se fordult elő újabb koleraeset, de annál inkább pusztít a ragály Mohácson és Esztergomban. Sőt Esztergom szinte új gócponttá változott. Egy ottani szállodában ma három koleraeset fordult elő. A koleraesetek oka abban található, hogy a szállodában már előbb három eset fordult elő. Ma aztán a szállodát hatósági intézkedésre zár alá helyezték és a személyzetet fertőtlenítették. Még később. Egy nápolyi jelentés pedig arról tanuskodik, hogy a kolera Olaszországban sokkal nagyobb mértékben pusztít, mint az eddigi hírek mutatták.

A koleráról szóló mai távirataink a következők:

Budapestről jelentik: A tiszti főorvos elhatározta, hogy a kolera ellen tett ideiglenes óvintézkedéseket állandósítani fogja. Itt említjük meg, hogy a fővárosban a dunai hajók ellenőrzésére teljesítendő szolgálat ellátását megkönnyítendő, ma két újabb járványorvosi állás létesítését engedélyezte.

Budapestről jelentik: Az éjszaka a Seifert-szky-tér 3. számú házban Erdődy dr. főorvos lakásán a szakácsnő koleragyanus tünetek között megbetegedett. A beteg a Szent Gellért-kórházba vitték. A házat és azokat, akik a szakácsnővel érintkeztek, fertőtlenítették. A szakácsnőről azonban hamarosan megállapították, hogy nem koleras.

Eperjesről jelentik: Kisfalud községben egy ember koleragyanus tünetek között megbetegedett, de az orvosi vizsgálat megállapította, hogy csak koleranosztraz esetére forog fenn.

lőfélben van, amit az is bizonyít, hogy utazni képes voltam s igazán oktalanság volt tőlem, hogy előbb a halál említésével annyira megreméltettelek.

— De hiszen e seb még mindig vérzik s te a legnagyobb veszélynek vagy kitéve. Oh Istenem s én még semmit sem tettem veled, várj kedvesem, friss kötést alkalmazok, aztán kényelembe helyezlek. A mellékszobába sietett, vánkocokat hozott elő s elrendezve azokat a pamlagon, óvatos gyöngédséggel segített a beteg kabátjától megszabadítani s félig fekvő helyzetben feje alá igazgatta a párnákat. Azután hófehér gyöleget vett elő s friss kötést készítve, gyöngéd kezekkel kötözte be a sebet.

— Így, kedvesem, pihenj ki magad — s remegő ajkaival lezárta a beteg szeméit — én ide a lábaidhoz ülök s Istent hívom segítségül, aki nem hagyja el a benne bízót.

A beteg lezárt szemekkel feküdt a hófehér párnákon, s a leány nézte, hosszan, sokáig s halvány arcot, míg lelke a gödör gyötrelmével, szíve remegéssel telt meg. Ágító kérdések ostromolták. Minő események veszik körül Ernőt? Mi idézte elő jelen válságos állapotát? Mik lehetnek tervei, céljai és oh mindenek fölött veszélyben forog-e az élete? Szíve lázasan vert a rettegéstől, de nem merte a beteg nyugalma háborgatni, a ki a leszálló alkony homályában csendesen feküdt a párnákon, szíven tartva az ő kezét.

Egyszerre e-ös köhögési roham verte föl a beteget szenderegésből, sápadt arcát vérpirosá-

Dombovárról jelentik: A szerdán járványkórházba szállított ember jól érzi magát, valószínűnek látszik, hogy esete nem kolera. Döbröközön tegnap gyanús eset fordult elő, de Biesz dr. főorvos véleménye szerint az eset nem kolera. A beteg váladékát Budapestre küldték orvosi vizsgálat végett.

Mohácsról jelentik: Kétnapi szünetelés után ujult erővel támadt föl a kolera. Most már a város déli részén, a Rókus utcában szedi áldozatait a rosszul táplálkozó, szegény munkásnép köréből. Az utcát a járványbiztos teljesen kizárta a forgalomból. Két oldalán esendőrkök őrzik, hogy senki onnan ki ne mehessen. A Mohácson szelődő hajók legénységéből senki addig parira nem szállhat, míg a tapasztalt orvosok vizsgálatnak nem vetik alá; ha partraszálltak, szemmel tartják és állandó orvosi felügyeletet gyakorolnak fölöttük. Tegnap este óta a Rókus-utcában öt nő betegedett meg koleraiban, ketten közülük már meg is halnak. Megbetegedtek:

Tarja Kata 3 éves,

Witz Ferencné 42 éves,

Garkuroc Jánosné 38 éves.

Takficz Lukácsné 45 éves asszony a járványkórházba való szállítás közben, Tupits Mari 30 éves parasztleány pedig a járványkórházban halt meg.

Szegedről jelentik: A kolerajárványra való tekintettel az október 7-ére kitűzött szegedi országos vásárt bizonytalan időre elhalasztották.

Budapestről jelentik: A belügyminiszterhez ma újabb tizenkét koleraesetet jelentettek be, amelyek közül két halállal végződött. Mohácson három újabb megbetegedés és két haláleset történt.

Esztergomból jelentik: A Pés nevű vonatőrhajót a hatóság feloldotta a vesztőgáz alól. Egy ottani szállodában ma a tulajdonos két gyermeke koleraiban megbetegedett. A beteg gyermekeket a járványkórházba szállították. A szállodában ez már a hatodik kolera megbetegedés. Egy pineér, aki a Solymárról érkezett Komáromba és a szállodában lakott, szintén megbetegedett. A polgármester a szállodát be-

öntötte el. A leány reszkette ugrott föl, s fejét fölemelve a párnákról, gyöngéden támogatva.

A roham lecsillapultával magához tért a beteg, s bámulva vette észre, hogy az est már majdnem beállott. — Hát ily okáig áldtam én — mondta erősen látszani akaró hangon — bocsáss meg édes, a gyöngédség okozta, mely még betegségem maradványa. Most már távozzom. De holnap találkozunk. Ugy-e szabad lesz eljönnöm? Holnap és azután mindennap — milyen hamar eljött az este — folytatta s fölakart kelni, de a leány bámulva megakadályozta.

— Ernő, nem értelek. Elakarsz menni? Ilyen állapotban, egyedül. Miért és hová?

— De kedvesem, hiszen láthatod este van, el kell mennem. Csak a legközelebbi szállodáig, ahol szállást fogadok. Aztán nem leszek én elhagyatva. Reggel megérkezik Anna nővérem, akit ide kérttem hozzád. Te és ő, ketten fogtok engem ápolni, hogyne gyógyulnék hát meg.

— De Ernő, hová gondolsz? Csak nem hiszed, hogy én ebbe beleegyezem. Bstegen, mikor életed talán veszélyben forog elhagyatva lenned. Hiszen ez örökség volna. Nam, te itt maradsz — beszélt hűvvel a leány s két karját a férfi vállára helyezte.

— De te hová gondolsz? — mondta ez, megindulva emelve ajkához a leány kezét. — Csak reám ugye? magadra soha... nem, itt nem maradhatok... állásod... hirtved, a világ...

— A világ?! — kiáltott Iza keserű guynyal — ismét ő, a világ aki megrontónk volt, akiért eldobtuk magunktól a boldogságot, a kiért annyit föláldoztunk? Hát azt hiszed, hogy

síratta és az egész személyzetet megfigyelés alá helyezte.

Nápoly-ból jelentik: A városban eddig huszonnyolc megbetegedés és tizennégy haláleset fordult elő. A város környékén pedig öt megbetegedés és három haláleset történt.

Amikor a cárné fürdik.

— Nauheimi levél. —

Nauheim, szeptember 28.

A friedbergi várkastélyból annyiszor teszi meg a nauheimi utat az udvari automobil, hogy már szinte külön keréknyomot vág magának a sima országút kemény talajába. A cárné pontosan, lelkiismeretesen kurázik: két nap egymásután fürdik a minden harmadik napon szünettel.

Szemben a régi fából épült első számú fürdőházzal, melyet a többi új fürdőházaktól esendően elterülő zöld pázsitosnyereg választ el, fehér és narancsszínű-sávos magas vászonfalakkal körülválasztott és német és orosz zászlókkal fellebörgözött négyesög látható. Mögötte rejtőzik a „Fürstenbad“ bejárata, melyben a cárné fürdik. Nauheimban több ilyen fejedelmi fürdő van a mindegyik négy helyiségből — előtérből, öltözőből, cselédszobából és a tulajdonképeni fürdőszobából áll.

Akit a nagyraagyás ördöge szállt meg, husz márkáért fürdőként, igénybe veheti ezeket a Fürstenbadokat, ha mindjárt csak a legegyszerűbb polgári család születte is. Persze, feltéve, hogy fejedelmi fürdőzők nem foglalták le. Sőt arról is viaskoztak már, hogy — amennyiben Nauheim kincstári birtok — a cárnak is be kellene nyújtani a számlát a fürdők használatáért.

A legpompásabb „fejedelmi fürdő“, melynek fürdőszobája a legértékesebb bizanci mozaikkal van kirakva, csak nemrégiben készült el, minthogy azonban a kellemetlen mészsavak még nem mult el, a cárné egy másikban fürdik, melynek fehér lakkos öltözője és világos sárga olasz márvánnyal burkolt fürdőszobája éppen olyan barátságosan, mint előkelően hat.

A közönséges fürdők kádjai fából valók,

hogy a víz meleg maradjon, a fejedelmi fürdőkben porcellántéglaikkal vannak kirakva. A kád fenekét gummilepedővel borítják, ezt pedig fehér vászonruhával födik be. Ezenkívül felerhuzatu párca szolgál támaszkodásra.

Mielőtt a cárné fürdőznék, a kádat egy óra hosszat forró édesvízzel melegítik át. A fürdőszobában kerevet is áll, hogy a császári beteg, amint a kádból kilépett, tíz percre lepihenhesen. Mindenféle zuhanyok, fürdőruhák nagy bőségben; elefántosont fésülő garnitúra és minden egyéb kényelmi apróság egészíti ki az igazán fejedelmi helyiségek berendezését.

A fürdőházat a cárné minden látogatásakor friss élővirággal látják el. A komornán kívül, aki a cárnét elkíséri, a két legrégibb nauheimi fürdősasszony szolgálja ki ő felségét; nekik a cárné szezonjának egész idején nincs más teendőjük, mint az ő fürdőjét rendben tartani.

E koros hölgyek egyike minket annyiból érdekelhet közelebről, hogy ő szolgálta ki a mi dícsőült Erzsébet királynénkat is, amikor tizenöt év előtt használta a nauheimi fürdőkúrárt. Élete legszebb szakának tekinti azt a nyarat és meghatottan emlékezik meg a tragikus sorsú királyasszony igazán felséges szépségéről és páratlan szívjóságáról.

A császárnénak ugyanazokat a fürdőket rendelték, amiket a legtöbb idegbeteg használ. Először egyszerű hőfürdőket, később hő és buzogó fürdő keverékét, majd tiszta buzogó fürdőket. Az egyes fürdők időtartama tíz-tizenöt perc.

Nauheim híres specialitása a folyó-zuhogó fürdő, mely abból áll, hogy a víz a kádon erős áramban keresztülfeszítetik. Hogy a cárné fogja-e ezeket a fürdőket is használni, attól függ, hogy a többi fürdő milyen hatást gyakorol. Mert nem minden testszervezet bírja el a meglehetősen kimerítő folyó-zuhogót.

A cárné szomszédságában — külön helyiségben — fürdik a tizenhárom éves Tatjana hercegnő, egy nagyon kedves, élénk, csacska bakfi, aki nagy élvezettel lubikol a szénsavas vízben.

A közönségnek azonban csak nagy ritkán van alkalma a cárnét látni. Jöttét a fürdőház

körül járkáló titkos rendőrök megjelzése hirdeti. A sötétzöld auto az említett vászonátor mellett áll meg, s az érkezők tüstént eltűnnek mögötte. Távozásakor inkább lehet pillantást vetni a kocs belsőjébe, melyben három pad van s a kísérettel együtt nyolc-kenes utast fogad be.

A cárné a hátulso pad baloldalán szokott ülni. Kedvezőtlen időben többnyire vastag kendőbe van burkolva. Ha a nap melegen süt, legszívesebben visel fehér ruhát. Az idegenek különösen a cárné piros arcszíne tűnik föl, amely nem árulja el, hogy súlyos baj lapang mögötte.

Akik olyan szerencsések, hogy megláthatják, sietnek tiszteletteljesen köszönni, s a cárné szelíd, nyájas mosolyával bólint viszonzásul. De már a következő pillanatban el is tűnt az auto a park zöldelő bokrai között.

Ujabb rendelkezések szerint a cárné október végéig fogja a nauheimi fürdőket használni, de meglehet, hogy a friedbergi szállást Darmstadtal cseréli föl.

SPORT.

+ Football-mérkőzés. Az aradi vaggongyári sportegyesület fiatal munkásokból álló labdarúgó csapata gondos tréninggel készül a vasárnapi bemutatkozó mérkőzésre, hogy a piski vasutasok ellen való játékokban bebizonyítsa, hogy a testedző sportnak komoly tényezője kíván lenni a jövőben. Az új sportegyesület vezetősége buzgó agitációt fejt ki, hogy munkások körében a szabadidő sportoknak híveket szerezzen, s bár az egyesület a kezdet kezdetén áll még fejlődésében, máris elért annyit, hogy az iparos ifjúság körében városszerte általános érdeklődést ébresztett a vasárnapi bemutatkozó játék, illetve a munkások sportügye iránt. Sportköreink a megérdemelt rokonszenvvel és érdeklődéssel támogatják a fiatal egyesületet kitejlődésében. Az Aradi Atletikai Klub sporttelepét engedte át a mérkőzésre, mely délután fél 4 órakor kezdődik.

én még mindig a rabja vagyok? Nem, többé soha — folytatta növekvő hévvel — ám beszéljenek amit akarnak, bírálják rosszakarataim tetteimet, vagy fessezának meg állásomtól — mindez semmi előttem azon tudathoz képest, hogy neked szükségem van reám, hogy hozzám jöttél, mert szíved, lelked ide vonzott.

A férfi felragyogó tekintettel nézte a leányt. — Így, így kedvesem, ilyennek ismeretek, ilyennek találalak téged, ahogy sóvárgó lelkem elképzelte. Igazad van. A világ állt körülöttem mindaddig, ő érte áldoztalak föl téged, örangyalomat, mindenemet — de ennek mindörökké vége szakadt. Igen, itt maradok nálad, bevárjuk a reggelt, míg nővérem megérkezik. Mindent meg fogsz tudni. Sok, sok számadással tartozom neked.

Ura elfoglalta helyét a pamlagon, a leány pedig elhagyta a szobát s nemsekára szobályaival tért vissza, aki égő lámpát s frissítőket megrakott asztalkát helyezett a pamlag elé. Iza még kiadta rendeleteit, mire a cseléd távozott s ők igazán magukra maradtak. Ernő körültekintett a szobában, mely leeresztett hófehér függőjeivel, az asztalon díszlő friss virágcsokor és megkezdett kézi munkával, a vonzó nőieség, a tiszta jóleső nyugalom varázsaival hatott rá. Átölelte a mellette ülő leányt s megkezdte vallomását.

— Emlékszel-e még, milyen boldogok voltunk, mikor így szívére ölelve enyémnek mondhattalak? S mennyi harcot kellett így végig küzdenem, míg újra közelbe juthattam. De hát nem is önmagam voltam-e oka mindennek? Elhagytalak, mert a világ dicsősége,

a fény, a hatalom vonzottak, csalogattak ki a küzdőm terére. Kikartam emelkedni a nagy tömegből, magasra törni s botor fővel azt hittem, hogy a te szerelmed lenyűgöz, leköt, megszegi szárnyaimat. Sovár, égető vággyal éreztem, küzdeni pihenés, megevezítés nélkül. Nem nézni hátra soha, csak előre. Kerestem az igazságot. Mámorba, diadalzajba fojtam a szív kiáltó szavát.

— Így érttem el egyik nagyobb kitűzött célt. A legutóbbi választásoknál képviselővé választottak. Gyors emelkedésem sokaknak szemet szurt. Mert hiszen, ha elég merészek vagyunk a nagy tömegnél egy fajta magasságra nőni, ellenségeink, irigyeink üldözésével megküzdünk — készen kell állnunk. Elenem is hajszát indítottak. Elbuktatott politikai ellenfelem egyik bizalmas embere nagyon is messze ment. Becsületemet merre érinteni. Nyugtalan, izgatott lelkiállapotomnak csak ez kellett. Ingerültségem nem ismert határt. Az általam kikötött fegyverpisztoly volt.

A leány összeresztett s mintha most fenyegetné e veszély, védőleg karolta át a férfi nyakát.

— Lövéseink egyszerre dördültek el s minketlönket sebesülve szállítottak el a párbaj színhelyéről. Ellenfelem — mint hallom — már fölgyógyult, de az én sebesülésem súlyosabb volt, mert a golyót sokáig nem találta meg az orvosok. Napokig élet-halál között lebegtem s orvok és nővérem önfeláldozó ápolásának köszönhetem — a kit táviratilag hívtam magamhoz — hogy már veszélyen túl vagyok.

— Oh, de valóban túl vagy-e — kérdezte szorongó érzéssel — hiszen a veszély sokkal nagyobb volt, minthogy annyi időre teljesen elmulhatott volna s én mindent nem is sejtettem. Nam lehettem melletted, hogy ápoltalak, gondozhattalak volna. De hát miért nem hívtál magadhoz? Sohasem jutottam eszedbe? Nem öbajtattál ott látni ágyadnál, hogy enyhítsem, elvegyem fájdalmad egy részét.

— Kérdezheted-e ezt Iza, aki napjaim, éjszaim éiválhatlan alakja voltál. Esengő le kem csak téged öbajtott. Lázás ajkam szüntelen a te nevedet emlegette. Nővéremtől tudom, hogy lázas önkívületemben csak az esillapított le, ha őt folyton ágyam fölő hajlva láttam, mert azt hittem te vagy mellettem. Őt szólítottam a te neveden s ő meghagyott e hitemben.

Mikor aztán kezdtem magamhoz térni, az öntudattal visszatért az élet szomorú valósága. Éreztem, hogy lelkemnek nincs bátorsága elődbe lépni. Hogy eljártszottam erre minden jogomat. Elhagytalak. A nagyraagyás útjára léptem s nem küldve feléd egy biztató, vagy vigasztaló szót, engedtem — hallod Iza? — engedtem, hogy egyedül, elhagyatva, sorozapásektól üdöztetve haladj az élet előttem kietlen, tövises útján!

— Ernő! Ernő! — esengett a leány — hagyj föl e fájdalmas emlékek fölédzésével. A végletekig igazod magad s ez most nagy veszéllyel jár reád nézve. Beszéljünk inkább arról, hogy mily boldogok voltunk, mert megismertük azt a tiszta, szent érzelmet, melyet az örök hatalom csak választottai számára tart

Harc a katedra körül.

— Az aradi törvényszék megsemmisített ítélete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 30.

Az „Aradi Közlöny” 1908 évi szeptember 1-i számában „Harc a katedra körül” címmel cikk jelent meg, amelyben Costa, János az aradi gör. kel. román szemioárium tanára elmondotta, miért buktatta ki őt a tanárválasztó gyűlés állásából. Costa 1908. február 8-án emlékeztetést mondott az Asztalos Sándor emléktábla előtt és állítólag ezért nehezteltek meg rá a vezető román körök. Azonkívül avval is meggyanúsították, hogy a „Tribuna” egy kéziratát, mely Burdia Sziárd képviselő ügyeivel foglalkozik, ennek kezeihez juttatta.

Ere a cikke másnap a „Tribuna” hosszabbban válaszolt. Hevesen nekitámadt a tanárnak, akit árulással vádolt és azt írta róla, hogy hazug rágalmakat terjeszt Ciorogáriu Romulusz szeminárium igazgatóról, akit a kormány előtt kompromittálni akar és burkoltan megvádolta a tanárt avval is, hogy „bizonyos iratokkal manipulált” az aradi román vezetőkörök ellen. A cikk írója többször hangoztatta, hogy „Costa hazudik” és hazug rágalmakat mesélt el egy más lapnak.

A megsértett tanár rágalmazás és becsületsértés miatt bünvádi feljelentést tett a „Tribuna” ellen. A felelősséget Szavu Konstantin szerkesztő vállalta el, akit az aradi kir. törvényszék ez év július 4-én sajtó útján elkövetett rágalmazásért hat napi fogházra, átváltoztatható 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Szavu az ítélet ellen felbuzerálást jelentett be és így az ügy a nagyváradi ítélőtábla elé került. A tábla két nappal ezelőtt foglalkozott a felbuzerálással és feltűnést keltő határozatot hozott. A kir. ítélőtábla a bünvádi perrendtartás 409. §-a alapján a törvényszék ítéletét, az ezt megelőző, a hatáskör, a vizsgálat és a vád alá helyezés tárgyában hozott határozatokat, valamint a főtárgyalással együtt megsemmisítette és kimondta, hogy ebben az ügyben az eljárás a nagyváradi törvényszék mint és

küdtörvényszék hatásköréhez tartozik és utasítja a törvényszéket, hogy az iratokat oda tegye át.

A tábla határozatát azzal indokolja meg, hogy Costa János 1902-től 1908. augusztus 31-ig az aradi gör. ker. román tanítóképzőnél mint helyettes tanár működött, az inkriminált sajtóközlemény pedig tanári alkalmaztatásával kapcsolatos hivatalos tetteire vonatkozik és így az ügy az esküdtzések elé tartozik.

A tábla határozata folytán a sajtópörben új tárgyalás lesz.

A Haynau-alapítvány aradi gyűjtőivei.

— A kivégzés után. — Érdekes okmány. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 30.

Egyszerű följegyzésekből, szintelen jegyzőkönyvi adatokból sokszor az érzések egész raja ujul föl. Egy két betű a repülőgépe lesz a fantáziának, hogy a történelem távoli múltjába jutson s az akkori hangulatokat el tudja képzelni.

Ilyen adata van annak az egyébként is érdekes, tartalmas könyvnek, amelyet az aradi polgári jótékony nőegylet hetven esztendő múltjáról, az egyesület megbízásából Bignio Mária írt. Magáról a könyvről máshol szönlünk: itt csak egy kiszakított szót említsük föl.

Az 1850. év január hó 24-én tartott gyűlés jegyzőkönyvében van ez. A gyűlést Lippert Aloysia fővédasszony lakásán tartották meg. Jelen voltak: Tonesz Babetta, Fáber Katalin, Neiser Cecilia és Wolf Károlyné.

Ennek a nevezetes gyűlésnek jegyzőkönyvében van ez a néhány sor:

A helybeli polgármester átiratban felkéri az együletet és minden védasszonyt külön-külön, hogy a Haynau-alapítvány javára mellékelt gyűjtőleveket pártfogásukba vegyék s ismert tevékenységükkel minél többet igyekezzenek gyűjteni. Az egyület minden véd-

asszonyának külön címezett iratot az ivaikkal együtt Jósá kerületi főbiztos aláírásával el látva kézbesítették.

Durvább, a szíveken kiméletlenebbül taposó kegyetlenséget nem lehet elképzelni, mint a mit ez a kérelem jelentett.

Aradon gyűjtösek a Haynau nevét megörökítő alapítványra, három hónappal azután, hogy Haynaunak báránt nem ismerő pitekkégyetlensége, a hadvezéri tisztességet és lovagiasságot fölrugó természetét Aradon a szabadságharc tizenhárom tábornokát kivégeztette. Még fri-s volt a Máros mellett, a bitók helyén elásott vértanúk sírjainak hóval lepett göröngye, a szívek még vonaglottak a fájdalomtól, a borzalomól, amelyvel ez a történelmi rémtett annak legkövetlenebb tanuit, az aradiakat eltöltötte, az ajkakon égett az átok, a lelkeken az utálat, amely Haynau nevét illette és az aradi polgármester, az Oberkémessár rendelkezése, azt kéri az asszonyoktól, hogy gyűjtösek Haynau nevének, emlékezetének megörökítésére!...

Hogy mi lett ezeknek az ivaeknek sorsa, nem tudni. Visszaautasítani nem lehetett. A kivégzések után, amikor az aradi várbörtön teli volt foglyokkal, rettegésben élt Aradon mindenki. Az ivaikat visszaautasítani nem lehetett, hiszen a rögyelet jegyzőkönyveit is németül kellett vezetni a felsőbb hatóság kedvéért.

Adott-e valaki a gyűjtő-ivaikra? Nem tudni. Az egyesület számadásaiban, följegyzéseiben nincs nyoma. A vértanúk városában aligha lehettek, akik hozzájárultak a célhoz, hogy a legcsemányabb lelkű ember sötét bűnei egy jótékony alapítvánnyal expiáltsanak.

A történelem igazságszolgáltatása nyilatkozik meg, kicsi keretben, abban is, hogy az az egyesület, amelyet ezekkel az ivaikkal terheltek, az aradi polgári jótékony nőegylet, már 1883-ban az első között volt, amely az aradi vértanúk szobrára adakozott és gyűjtött s melynek kezdeményezésére Kossuth Lajos sírjához az aradi nők ezüst koszorút küldöttek.

fönn s mely a viszonyunkat egykor nem földi fénnnyel aranyozta be.

— Nem, — folytatta a férfi szenvedélyes hévvel — meg kell tudnod mindent. Bünhődésemet, a gyötrelmeket, s hogy mi vezeiet hozzád. Hogy mi reményem van a jövőben, melynek teljesülését tőled várom. Kiküzdött pályám kimagasló pontján, végzetem a sír szélére állított. Ott a kórágynon hullott le szemeimről a fátyol, ott vallottam be kérelmeként ön magának, mit vesztettem bened. Lányom, lelkületed hiányos, üres és sivár volt nélküled, az elért sikerek nem hoztak örömet, nem elégittek ki. Éreztem, hogy csak te egészítheted ki az életemet, s hogy tőled megérve, kísérve és bátorítva, nem önző célokért, hanem nagy nemes eszmékért volnék képes sikra szállani.

Szívem, lelkem minden érzése hozzád vágyott, téged óhajtott — s végre egy határozat érlelődött meg bennem. Orvosaim egy napon sürgető kérdéseimre tudomra adták, hogy az első veszélyen túl vagyok ugyan, de csak nagy bátorság, hosszú, gondos ápolás mellett nyelhetem vissza teljesen egészességemet. Nővéremet, aki családot hagyott otthon, hogy engem ápolhasson, rávettem, hogy utazzék haza, szedje rendbe miattam elhanyagolt házát, hiszen én már nélkülözhetem, aztán ismét visszajöhet, hogy valamennyi időt még mellettem töltsön. Aggódo szívvel bár, de mégis hallgatott reám s elutasított.

Csak vártam. Türelmetlenségem, égő vágyam határtalan volt. Gyorsan intézkedtem s ide hozzád siettem abban az első lelki meggyőződésben, hogyha valaki visszajöhet az életnek, az egyedül te vagy édes mindenem

— Ernő! — suhogta a leány mély megindulással — ez órában a muinak minden s envedésért kárpótolva vagyok. Hát hibettem volna-e, hogy még val ha a régi szerelmemmel térsz meg hozzám? Hogy az eltűnt boldogság napjaira újra folkeres? Milyen jól teszed, hogy rám bízod magad. Én visszajöhetek téged az életnek.

— És a jutalmadat nem is kéred Iza? Azt mondd, már is kárpótolva vagy minde nekért. Hát a boldogság? Nem sejtet, nem érzed, mi következik ezután? Nem tudod, hogy általa visszanyert életemet neked akarom szentelni, hogy mi többé soha el nem vájunk, mert te leszel az én mindennem — feleségem.

Hosszu hallgatás következett, csak két szív kimondhatatlan érzése beszélt, mely hosszú elszakadás után végre ismét egymáson dobogott, azután újra a férfi szólalt meg.

— Iza, kedvesem, jövőnkre gondolva vajjon érzed-e te azt a mindent átölelő, boldogító érzést, mely a mi életünket be fogja világítani. Lásd már régen, régen csak erre gondolok. Milyen szép lesz az, ha mi majd mindene leszünk egymásnak. Mond kedvesem, beleegyezel-e, hogy egybekelésünk nemsokára, mindjárt fölgőgyulásom után megtörténjék?

— Igen Minden úgy lesz ahogy te kívánod, ahogy elképzeled, sőt nagyobb lesz a mi szerelmünk boldogsága, mint ahogy lelked azt valaha megálmodhatta... de most már hagyjunk föl lelkünk gyönyörteljes izgatásával, neked nyugalomra van szükséged, hogy erőd, egészséged visszatérjen. Megigazította a párnákat s gyöngéden fektette azokra a beteg s lehellátszerű csókkal érintve a lezárt szemeket, az ablakhoz lépett s folnyitotta.

Csöndes, hallgatólag éj borult a nagy mindenségre. Fölötte a sötétség éj borult, a nyári éj milliárd csillagjával ragyogott s neki úgy tetszett, mintha e csillagos menyország behatolna hozzá, s az ezernyi fénnyel az ő boldogságát sugározzák vissza. Szívének kimondhatatlan túlradozásában feljűk nyujtotta karjait, kérdezve őket:

— Ti is tudjátok már az én nagy boldogságomat? Hogy ő itt van, vissza jött. Ti is hallottátok hogy mi már többé soha, soha el nem váunk? A boldogság tehát nem álom, hanem édes valóság, melynek részesé leszek az ő oldalán. S mintha nem bírná kábító gondolatainak súlyát, fejét közére hajtva, gazdag képzelődése ezer és ezer ragyogó képsett festett lelki szemei elé.

A beteg halk sóhaja ébresztette föl emlékezéséből, aggódva sietett hozzá, hogy megnyugtassa. Hideg verítékekkel elborítva találta, egyik kezével takaróján tapogatódozott s alig érihetően sutogta:

— Iza... hol vagy? Nem látalak, add ide a kezedet... tudd a homlokomra, a fejem...

A leány halálos rémülettel megkapatva emelte kablára fejét, s elálló szivveréssel látta a szeretett arcot elváltozni. Emberfölkötti erővel küzdött rémülete ellen, s biztatta, erősítette: — Itt vagyok melletted... valamely muló gyöngesség lepatt meg... el fog mulni, én nem engedlek.

— Ne, ne engedj... meghalni, élni akarok, világosságot, nem látalak... Iza... rángás futott végig testén, feje hátrahanyatlott s a lélek elszállt porhüvelyéből.

Hamis hírek

a kormány tagjairól.

— Megbeszélések a delegációkról. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 30.

A kormány tagjairól utóbbi napokban kalandos hírek jelentek meg egyes lapokban, amelyek már a megjelenésük pillanatában is teljesen valószínűtleneknek látszottak. Így Zichy János lemondásáról és Hieronymi meg Lukács miniszterek közötti ellentétéről szóltak a híradások, amelyeket mára hivatalosan is megcáfoltak.

A munkapárt körében, ahol most estéről-estére igen élénk élet van, ma a delegációk tagjairól, enőkségéről és az előadói tisztségekről folytak megbeszélések. Ma ismét felmerült az a kombináció, s ezuttal pozitívabb formában mint először, hogy a delegációnak Tisza István gróf lesz az elnöke.

Nincs ellentét a kormány tagjai között.

Budapestről jelentik: Egyes lapok állardóm ellentétet keresnek a kormány tagjai közt. Tegnap is azt költötték világ, hogy Lukács és Hieronymi közt éles nézeteltérés merült fel a postások fizetésrendezése ügyében. Ezzel szemben a „Budapesti Tudósító” illetékes helyről arról értesül, hogy ez a hír minden alapot nélkülöző koholmány. A két miniszter között legteljesebb az egyetértés. A postások fizetésrendezési ügye megoldást nyert akként, hogy az államvasuti fizetési rendszert kiterjesztik a postai alkalmazottakra is, ha nem is azok egész tömegére.

Zichy János gróf nem volt a királynál.

Budapestről jelentik: Egy fővárosi estilap azt a feltűnést keltő hírt közölte, hogy Zichy János gróf a múlt szombaton Bécsben volt, amely alkalommal a trónörökös kihallgatáson fogadta. Utána a királyhoz ment magánkihallgatásra és ekkor benyújtotta volna lemondását. A Magyar Távirati Iroda ezzel szemben úgy értesül, hogy a kultuszminiszter nem a múlt szombaton, hanem a hó 25-én Bécsben járt ugyan, a trónörökösnel is volt audiencián, azonban tőle egyenesen a pályaudvarra hajtott, hogy anyjának betegágyához siessen. Nem volt tehát Őfelségénél és így lemondását sem nyújthatta be.

A munkapárt köréből.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt körhelyiségében ma is élénk élet uralkodott. Az esti órákban a pártnak igen sok tagja járt fenn a helyiségekben. A miniszterek közül Lukács László és Hieronymi Károly voltak fent a pártkörben és hosszabb ideig tanácskoztak Tisza István gróffal. A pártkörben ma az a hír járta, hogy a Kossuth-pártnak négy, a Jusch-pártnak három, a néppártnak pedig egy hely jut a delegációkban. A nemzeti munkapárt delegációs tagságából hármat a horvátoknak enged át. Arról is beszélgettek és pedig tisztázott formában, hogy a delegációnak Tisza István gróf lesz az elnöke. Ez esetben Láng Lajos a külügyi bizottságnak lesz az előadója. Hír szerint a hadügyi bizottságnak Rozenberg Gyula lesz az előadója.

Peticiók a képviselőházi bírálóbizottságban.

Budapestről jelentik: A képviselőház bíráló-bizottsága péntek délután Váradi Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen Heinrich előadói indítványára a bizottság Hoek Jánost

ítéllettel igazolt képviselőnek mardotta ki. Szluba Pál képviselő ügyében a további eljárást a megválasztása ellen a Kuriához beadott kérvény elintézéséig függőben tartja a bizottság.

A táncosnő becsülete.

Az angol konzul és az angol kislány.

(Fővárosi levél.)

Ilyenkor, őz végén, mindig egy kis internacionális invázió kezdődik Budapest felé. Nem szórákhozni vágyó gazdag angol turisták, nem is bevásárolni jövő amerikai milliõesok azok, akiket a magyar főváros felé hoz a vonat. Egyszerűen pénzkereső szándékkal vándorol ilyenkor a magyar főváros felé egy csomó idegen artista, hogy többnyire nem is különös, nem is nagyszerű, odahaza a saját hazájában, meg a nyugati nagyvárosokban erősen elköpott, erősen vásári ízű produkcióval nem annyira, mint idegen hangzású névnek varázsszával ejtse bámulatra a közönséget. Nincs olyan züllött dalosernök, olyan vándor orfeum, melynek egy angol vagy amerikai starja ne lenne.

Igy került Budapestre a kis Miss Lucy Vithe is. Táncosnőként hozta el valamelyik német impresszárió a kis angol házmeztelányt, aki táncolni ugyan nem tudott túlságosan sokat, de annál fiatalabb és annál csinosabb volt. Talán tizenöt esztendőse lehetett az egész sovány, vézna teremtes. Szőke volt a haja, kék a szeme, fitos az oroszkája, az arca ugyan sápadt, de a modern kozmetika vivvácyai estéről-estére varázsoztak az arcára egy kis egészségesen fiatalos, bájos pirosságot. Egyik éjszakai mulatóhelyen táncolt a kis Vithe Lucy és igen nagyon tetszett a többnyire csak férfiakból álló közönségnek. Addig táncolt estéről-estére a fiatalos bájjaira éhes férfiaknak, amíg egyszer egy kis baj történt vele. Megrontották. Egész közönséges, egyáltalában nem poétikus módon rontották meg. A szerelemnek igazán semmi köze sem volt Vithe Lucy esetéhez, annál több volt a Pommerynek, Veuve Miquotnak és a burgundi bornak. A kis leányt ugyanis egyszerűen leittatták és az önmagával tehetetlen, védetlen állapotát használták fel a merénylet elkövetésére. Az erőszakos gavalier valami vidéki magyar ur volt, aféle főispánokkal tegeződő, barátkozó földbirtokos.

A kis angol leány későn délután ébredt fel nehéz, alkoholos álmából és rémülten vette tudomásul, hogy mi is történt vele tulajdonképpen. Egy idegen lakásban, idegen ágyban volt, mellette ott horkolt egy idegen, ittas férfi, igazán nem volt nehéz elgondolni, hogy mit csináltak vele. Gyorsan határozott. Magára kapta a ruháit és úgy kócosan, ahogy volt, kiszaladt az utcára, beült egy kocsiba és behajtatott a főkapitányság központi ügyeletére, Egry P. ter Pál kapitányhoz.

Itt előadta a maga nagy baját, a sérelmet, mely rajta esett és rögtön való orvoslást, a gavalier azonnal való letartóztatását követelte. Sirt is, toporzékolt is és ökölbe szorított kézzel fenyegette meg a magyarokat, akik így ki mertek kezdeni az angol világ hatalommal. A tisztviselők meg is mosolyogtak érte, aztán jegyzőkönyvbe vették a panaszt és azt mondták neki, hogy majd megindítják az eljárást. A leánynak ez nem volt elég. Azt követelte, hogy azonnal tartóztassák le a gavalier, mert az elutazik, megszökik, ő pedig nem szaladhat utána. Ebbe már nem akart belemenni a rendőrség és elutasította Vithe Lucy kérését.

A kis leány nem sokat gondolkozott, nem kért, nem könyörgött, hanem elment. Egy fél óra múlva visszatért egy előkelő külsejű ur társaságában. Az az ur az angol konzul volt, aki nem volt rest a kislány, osztrai angol leány kedvéért befáradni a főkapitányságra. Vagy öt percig tárgyalt a köz-

pontos kapitánnyal, aki nyomban referált a főkapitánynak. Egy kis sürgős-forgás következett. Két detektív vágatott el egy bérkocsin, aztán nem telt bele újabb félóra s ott volt a merénylő a főkapitányságon, ahol igen energikusan kezdtek ellene eljárni. A bajba jutott gavalier, mikor látta, hogy más mentés nincs, kijelentette, hogy elveszi feleségül a megrontott kis lányt. Ebbe a megoldásba aztán az angol konzul is belement s így lesz a kis londoni házmeztelányból magyar földbirtokosné.

Milliók pörök örültje.

(A fogalmazó szobájából a tébolydába.)

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, szeptember 30

Egy megzavarodott elméjű szerencsétlen nőt szállítottak el ma rendőri asszisztencia mellett a lipótmezei tébolydába. Az illető nőt Weisz Adolfnak hívják s beteg közpölcéseivel igen sok kellemetlenséget okozott nemcsak ismerőseinek, hanem a hatóságoknak is. Weisznének az volt a rögeszméje, hogy a kit megkedvelt, nem létező milliókkal halmozott el s ha a „szerencsés” ember valami okból kegyvesztett lett előtte, ez esetben ügyvédje, Szabó Márton dr. utján pert indított ellene a milliók visszaszerzése végett. Az örült asszony kellemetlenkedése a minap már annyira türelhetlenné vált, hogy szükségesnek mutatkozott elméleti állapotát hatóságilag vizsgálat tárgyává tenni. A meghibbant elméjű nőt Tóth rendőrorvos önvesszélyesnek találta ma s bezálltatta a lipótmezei tébolydába.

A szerencsétlen asszonyt egy régi keleti örökösödési pöre zavarta meg elméjében. Járt mindenhevá, mindenfelé, csak hogy az örökséghez, melyből kitagadta a végrendelező, hozzájusson. Mikor a bírósági fórumokon elvesztette a pert, perfelvételért folyamodott. Beadványában elmondotta Weiszné, hogy ha már nem kapja meg azt a pár milliókat, melyhez neki örökösödési joga van, ez esetben kényszerítse legalább a bíróság Novák Nándor rendőrfogalmazót arra, hogy a neki ajándékozott milliót vissza adja.

A bíróság a tárgyalásra Weiszné, Ebegényi Sándort és Stadler Ernőt idéztette be tanuként annak az igazolására, hogy ő tényleg milliókat adott Novák Nándor rendőrfogalmazónak, ki neki egy alkalommal igen nagy szolgáltatást tett.

A tárgyalás alkalmával nem volt nehéz megállapítani, hogy Weisznének a milliók ajándékozása csak mese, egy beteges agy rögeszméje, amit a tanúk is egyöntetűen igazoltak. Elutasították tehát a keresetével, amit ügyvédje, Szabó Márton dr. utján most meg akart felbevezni az ítélőtáblához.

Az ügyvéd, mielőtt felelőzését beadta volna, meglátogatta Novák Nándor rendőrfogalmazót a VII-ik kerületi rendőrségen s informáltatta magát az ügy valódi állásáról.

Novák elmondotta az ügyvédek, hogy Weiszné ő egyszer látta életében s akkor is hivatalos ügyben tárgyalt vele. Az asszony azóta a leglehetetlenebb címeken befurakodott a hivatalába s ott jogi tanácsokat kért tőle az örökösödési ügyében. Ő azt hitte eleinte, hogy Weiszné tényleg egy kijátszott örökös s azt ajánlotta neki, hogy az iratait hozza el betekintés végett. Hatalból a szerencsétlen asszony aztán milliókat ajándékozott neki, melyeket — a mikor látta később, hogy kivel van dolga — köszönettel el is fogadott. Weiszné ő azóta nem fogadta s a miatt — úgy látszik — kegyvesztett lett előtte.

Szabó Márton dr., amikor tisztában volt az ügygyel s ügyfelének a rögeszméjével, azonnal

lemondott az ügy képviseléről. Emiatt Weiszné ma délelőtt nagy botrányt csinált. Novák Nándor rendőrfogalmazó szobájában, a fogalmazót okolta azért, hogy Szabó lemondott az ügy képviseléről. Novák rendőrfogalmazó, hogy a kellemetlenkedő asszony inzultusaitól és támadásaitól szabaduljon, levitette rendőreivel az inspekciós rendőrorvoshoz, aki miután megállapította, hogy Weiszné ön- és közveszélyes örvült, beszállította a lipótmezei tébolydába.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Drótostót, operett. A) bérlet.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárakkal János vitéz, operett. Este: Sasfiók, dráma.

* Kornevillei harangok. Ma lépett fel az új szezonban először Dióssy Nusi, ma mutatkozott be egy évi távollét után Ladiszlai József és ma volt alkalmunk először élvezni gondosan rendezett operettelőadást. Dióssy Nusi szerepében ismét ragyogtatta fiatalos ifjúságát, kedves játékaival ma is eleven életet vitt a színpadra és a közönség örömmel és szívesen látta viszont a népszerű primadonnát. Éneken valami indiszpozíció tünetei mutatkoztak és így játékaival nagyobb sikere volt, mint énekszámjaival. Ladiszlai nem kell bemutatnunk a közönségnek. Sok élvezetes estét köszönhet neki az aradi publikum. Ladiszlai ma a legszébb hangú vidéki baritonista, akinek énekművészete is előnyösen fejlődött a távollét alatt és játéka is biztosabb, öntudatosabb és élvezhetőbb lett az előnyös gyakorlati idő alatt. A közönség tüntető rokonszenvvel fogadta visszatértét és nyílt színen is gyakran jutott ki az elismerés tapsaiból. A legapróbb részletekig kidolgozott művészi megfigyelésben adta Gáspár apót Helai János, a társulat egyik előkelő akvizíciója. A negyedik felvonásban a híres Csobor árját impozáns tetszés mellett énekelte. Cseh Ferenc pompás tenor hangjáról ma is az elragadtatás hangján emlékezhetünk meg. Játékban még modoros, de ezen gondos rendezői munka könnyen segíthet. Zalay Margit Germaine-je kedves alakítás. A városbíró szerepében Polgár kacagtatta a publikumot. Külön díszetrel illeti a kártya és a zenekart, melyet Tilger vezényelt. A Kornevillei harangok mai előadása szolgáljon irányítóul a következő operettelőadásokhoz és akkor az eddig csak drámai előadásoknak kijárt díszetrel, érdem szerint kijut majd az énekes társulatnak is. H. G.

* A Drótostót. Holnap Lohár Ferenc első diadalmas operettje, a Drótostót kerül színpadra. Ebben a darabban lép fel először Huszár Károly. A fiatal tehetséges színészt szép hírek előzték meg. Huszár a budapesti zeneakadémiát végezte kiváló eredménnyel és a fővárosban és a vidéken több hangversenyen értékes sikereket aratott. A Drótostótban Jankó szerepét játssza, amely elsőrangú énekes szerep.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett Kacsóh Pongrácz nagyszerű daljátéka, a János vitéz van műsoron. Este pedig Rostand világhírű, hatásos drámáját, a Sasfiók-ot játsszák.

* Ujdonság. A színház legközelebbi ujdonsága a Rozmarin néni című pompás vígjáték lesz, amely a Magyar Színház-ban nagy sikert aratott. A színház drámai társulata nagy ambícióval készül a premierre, a mely legközelebb lesz.

* Október 6. a színházban. Az aradi Nemzeti Színház is lerózza kegyeletét a vártanuk emlékeire iránt. A színtársulat október 6-án díszelőadást rendez, amelynek műsora a kö-

vetkező: 1. Ünnepi nyitány. 2. Alkalmi beszéd. 3. Bánk bán tragédia.

* Repriz. Hátfőn érdekes repriz lesz a színházban. A színtársulat feleleveníti a Gasparone című pompás operettet, amelyet évtizedekkel ezelőtt játszottak. A Gasparone szereposztása elsőrangú a díszletek és jelmezek teljesen újak és így élvezetes előadásra van kilátás.

* Ferrari első fellépése. A jövő hét szerdáján lesz az idei szezon első operaelőadása és ekkor lép fel először Ferrari, a színtársulat kedvelt tenoristája. Ferrari szerdán a Bajazzók Canióját énekl, amely egyik legkiválóbb alakítása.

* Az aradi polgári jótékony nőegyesület története. Rendkívül csinos és izléeses külsejű könyv érkezett ma szerkesztőségünkbe: Az Aradi Polgári Jótékony Nőegyesület története 1840 től 1909. évig. A százötven oldalas kötet a jótékony nőegyesületnek azt az áldásos és rendkívüli jelentőségű működését foglalja magában hűen és könnyen áttekinthető rendszerben, a melyet a hetven esztendő egyesület megalakulása óta a jótékonykodás érdekében kifejtett. Valóságos kulturtörténeli jelentősége van e könyvecskének, amely egy jótékonyági egyesület életének mintha mozzanatát szemünk elé tárja 1841. dec. 26-án történt megalakulásától egészen a legutolsó időkig. Egymás mellé sorakoztatva láthatjuk az egyesület működését feltüntetve, eleinte német nyelven, majd 1864-től magyar nyelven írott jegyzőkönyveket és az évről-évre bővülő tagnévsort, amely a jótékonykodás nagy eszméjéről lelkesülő nemesszívű hölgyeket példaképpen állítja szemünk elé. — A rendkívüli műgonddal és -izléssel szerkesztett könyvecskét, amelyhez ötv. Purgly Lajosné fővédasszony írt előszót, Bignio Mária, a kiváló író nő állította össze. Rendkívül szorgalommal és kitűnő érzékeléssel kutatta fel és rendezte el a könyv anyagát. Minden során megérezhető az a szeretet és ügybuzgalom, amely a szerzőt a könyv elkészítésénél lelkesítette. A kötet külső kiállítása az Aradi Nyomdarezvénytársaság izlését dicséri.

* A színházi bérlet névsorát már közöltük. Azóta sok új bérlet jelentkezett. Az új bérlet névsorát október 4-én, kedden tesszük közzé, addig is kéri a színházi pénztár, hogy akik még bérletre reflektálnak, szíveskedjenek október 4-ig bérletet. Pályázat kapható még az első emeleten balra és jobbra a) b) vagy c) bérletre, 5., 6., 7. számúak. Támlásszékek pedig tetőzés szerint bármely napra, bármely rendű. A bérlet 3 részletben fizetendő, a jegy átvételekor egy harmad, december 1-én a második és február elsején a harmadik harmad. Színlap-bérlet egész időnyire házhoz hordva 4 koron. Arra is kéri Gonda pénztáros a bérlet közönségét, hogy azok, akik még bérletjegyeiket át nem vették, szíveskedjenek rövid idő alatt átvenni és a bérlet összeget befizetni.

* Ujdonságok ingerével hat az Uránia színház új műsorának minden egyes mozgólényképe, melyek felollik a látnivalók legérdekesebb ágait. A páma Werther keservei, melynek nagyhatású jelenetei Goethe hason című regénye után készültek és elibélt varázsolják azt a kort, melyben minden Werther hatása alatt állott. Ma is mélyszéges meghatottsággal kíséri a közönség a labilinosuló jeleneteket. Az új műsor hozza ezenkívül Capri-szigetének bájos látképét, továbbá egy nagy érdekességű sporteseményt, a legutóbb megtartott nemzetközi uszóversenyeket. Jövő héten kerül előadásra a Vitális esetről, a helyszínén készült mozgólénykép.

241

Liszcai István

az esküdtszék előtt.

— Hat évi fegyházra ítélték. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 30.

Ma kezdte tárgyalni a budapesti esküdtszék Liszcai István szociálmunkás bűnpörét. Liszcai tavaly októberben meggyilkolta, törrel a gyomrára Szilasi Adolf idősebb, bizonytalan foglalkozású embert és azután értéktárgyait elrabolta. A fiatal bűnös úgy került össze az áldozatával, hogy természetellenes, fajtalan viszony volt közöttük.

Liszcai bűnügyét az esküdtszék az ügyész indítványára nyilvánosság kizárásával tárgyalta. A tanú kihallgatások az egész napot igénybe vették, úgy, hogy az esküdtszék marasztaló verdiktjét csak este 10 órakor hirdették ki. A bíróság a marasztaló verdikt alapján Liszkait hat évi fegyházra ítélte.

A tárgyalás reggel fél tíz órakor kezdődött. Mikovich Lajos dr. vezeti a tárgyalást. Szavazóbírák: Fleischer és Csakéiusz törvényszéki bírák, a vádat Vargha ügyész képviseli, a védelmet Visontai Soma dr. látja el. Esküdtek: Weiburg István, Burger János, Staller Hermann, Kammermayer Gábor, Gyurkovics György, Baroch Sándor, Beck Károly, Eschenbach János, Ádám Jakab, Breitfeld Alajos, Hermann Ödön, Kibovich Károly. Pótesküdték: Gáspár József, Ranschburg Márk.

Miután az esküdtszék megalakult, megkezdődött a vádlott kihallgatása. Liszcai István huszonhárom éves fiatalember. Nyúlak, mozgékony termetű, igen csinos fia. Észében borotvált arcán a szakállnövesnek alig van nyoma. Hosszu, kissé hajlott, szabályos orra, fekete, intelligens szeme, fekete haja van. Szabályos, megszokott pap- vagy színészarc az övé. Mind a kettő akart lenni. Előbb három esztendőig teológiát hallgatott, aztán rövid kitérés után az orvostudomány felé, színésznövendék lett. Rossz, gyűrött, ázott világosszürke nyári ruhát, vékony, olesó nyakkendőt hord.

Az elnök kérdéseire elmondja, hogy apja Liszcai Lajos községi jegyző, anyja Sipos Jolán. 1887. január 30-án Rózsaszentmihályon született és apai illetőségű. Vallása róm. kat., nyolc gimnáziumot végzett, három évig papnövendék, egy évig orvosnövendék volt, majd a színeszkeletébe iratkozott be.

Az elnök az ügyész indítványára, tekintettel a vádlott várható védekezésére, zárt tárgyalást rendelt el.

A tárgyalás késő estig húzódott el. Fél kilenc órakor vonultak vissza az esküdtek és másfél óráig tanácskoztak. Tíz óra után néhány perccel hirdette ki az esküdtszék főnöke a verdiktet. A bíróság bűnösnek mondotta ki Liszcai Istvánt: jogtalan bántalmazás következtében erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés és rablás bűntettében.

A verdikt után az ügyész az ítélet meghozatalánál és a büntetés kiszabásánál súlyosító körülménynek kérte betudni azt a nagy kegyetlenséget, melylyel vádlott tettét elkövette, továbbá, hogy oly egyént ölt meg, akinek lekötelezettje volt és aki őt anyagilag támogatja. Enyhítő körülménynek tudja be a vádlott javára büntetlen előéletét és beismertését.

A védő a 92. §. alkalmazását kérte, mert a vádlott a voltaképeni áldozat, akit Szilasi megrontott és tönkretett.

A bíróság fél órai tanácskozás után a vád-

loltat a 92 §. alkalmazásával hat évi fegyházbüntetésre ítélte, melyből 11 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet kiszabásánál súlyosító körülménynek vette a bíróság a nagy kegyetlenséget és a kitaratást, melylyel a vádlott áldozatát megölte. Melyik körülményül tekintette a beismerést és hogy Liszkai a gyilkosságot a fennálló erkölcsötlen viszonyból kifolyólag követte el.

Az ítélet ellen az ügyész a 92. §. alkalmazása miatt, a védő pedig amiatt jelentett be semmisségi panaszt, mert a verdikt ellentmondásos és halmazott, mert összefogták a súlyos testisértést és a rablást. Semmisségi panaszt jelentett be a védő a minősítés miatt is.

Hogy reformálják az önkéntesek szolgálatát.

— Egy aradi főtiszt nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 30.

Hozzá vagyunk szokva, hogy a hadsereg reformjáról akkor vagyunk tudomást, mikor azok már át vannak ültetve az életbe. A hadvezetőség még mind a legutóbbi időkig is arra az álláspontra helyezkedett, hogy legfeljebb egy delegacionális zárt ülésen árult el egy egy évőkanálynira való abból az orvosságból, melylyel a hadsereget meg akarja óvni az elsorvadástól. Sem a két éves katonai szolgálatnak, sem az új büntető eljárásnak még csak elveit sem ismeri a nyilvánosság, melyet tájékoztatlanul hagynak és ha aztán Bécsben nem tetsző hangok hallatszanak, ezt a tájékoztatlanyságot, mint a kérdéshez hozzászólók hibáját hánytorgatják fel.

Arról a számtalan változásról, mely a hadseregben az utolsó esztendő alatt végbement, nem is szólunk, noha azt valljuk, hogy a nagyközönség szimpátiája csak akkor fordul a maga teljes erejével a hadsereg felé, ha ott nem titkokat őriznek, hanem éppen úgy a legszélesebb ellenőrzés alá kerül, mint bármilyen más állami intézményünk.

Schönaich hadügyminiszter úgy látszik a nevéhez fűződő több üdvös intézményen kívül a sajtó és hadsereg közti viszonyt is reformálni akarja, még pedig abban a praktikus irányban, hogy a hadsereg hasznára él a sajtó erejével. Ezt a véleményt egy igen megismerő aradi katonatiszt nyilvánította előttünk, akitől megkérdeztük: vajjon tényekként fogadhatók-e az önkéntesi intézmény reformjáról nyilvánosságra kerülő hírek.

— Ballon d'essai-ek lesznek ezek a hírek — mondotta az előkelő katona. Kisérleti ballonok, melyek a magasba szállnak, hogy a közfigyelem feléjük forduljon és foglalkozzék velük és így az illetékes tényezők ismerjék a közhangulatot, mely nélkül egyetlen egy reform-kérdés sem valószínűsíthető meg szerencsésen. Hogy az így értelmezendő, azt két igen jelentős körülmény bizonyítja. Az önkéntesi intézményt a véderő törvény szabályozza. Tehát a miniszter a parlamentek nélkül azokon nem változtathat. El nem törölheti, meg nem szüntetheti. Ha ilyen irányban törvényjavaslat készülne, elképzelhetetlennek tartom, hogy úgy mint más fontos kérdésnél, ennél is meg ne kérdeste volna a magasabb csapatparancsnokok véleményét. Ez nem történt meg, tehát ebből az következtethető, hogy az önkéntesi intézmény megszüntetéséről szó sem lehet.

— A mi már most a legújabb önkéntesi reformot, az önköltséges önkénteskedés megszüntetését illeti, az sem tartozik a miniszter hatáskörébe.

A véderőtörvény 25. § a erről a kérdésről a következőképen rendelkezik:

„Az egyéves tényleges szolgálat rendszert saját költségén teljesítendő s ez alatt, a saját költségén való ruházkodáson, felszerelésen és élelmezésen kívül, a lovasságnál még a ló megszerzése és tartása is beleértetik. Ezen egyévi önkéntesek a laktanyában való lakásra, ha önköltségükön magánszállást tartanak, nem szoríthatók, ha csak különös katonai, szolgálati, kiképzési és fegyelmi tekintetek ez alól kivételt nem követelnek.”

Tehát tételes törvény gondoskodik a saját költséges önkéntesnek a kaszárnyán kívüli lakásáról. Hogy mikor vonható meg a kedvezmény, az a csapatparancsnokra van bízva, mert ő ismeri az önkéntes életmódját. Ha tehát ez irányban reform készülne, akkor is a csapatparancsnokokat kérdezte volna meg a miniszter, akik rendelkezésre bocsáthattak volna igen értékes anyagot, melyet hosszú évek tapasztalataiból gyűjtöttek össze. A Rendeleti Közlöny tehát ez irányban semmi változásról nem fog beszámolhatni. Ha valamilyen irányban intézkedés történt volna, akkor már a csapatparancsnokságokhoz is érkezett volna utasítás, én azonban úgy tudom, hogy ez nem történt meg. Máról-holnapra ezt nem is lehet megvalósítani, mert az önkéntesek részére megfelelő szállásról is kellene gondoskodni és ezt elő is kell készíteni. Holnap vonulnak be az önkéntesek és éppen úgy fogadhatnak lakást a városban, mint eddig. Nem hiszem, hogy az ezredparancsnokság másképp intézkednék.

— Ami pedig a dolog lényegét illeti, véleményem szerint tökéletesen mindegy, hogy az önkéntes a kaszárnyában vagy a városban lakik-e? Ha megfelel pontosan feladatainak, a lakás kérdése abszolút nincs befolyással a kiképzésére.

A bécsi polgármester Budapesten.

— Tüntetés a bécsi tanácsban. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 30.

Neumayer bécsi polgármester, dacára az egymásnak ellentmondó híreszteléseknek és az osztrák keresztényszocialista párt intrikáinak, ma éjjel mégis Budapestre érkezett. Neumayer elutazása előtt ma déltén újságírókat fogadott, akik előtt még nem nyilatkozott egész határozottsággal budapesti utazásáról, de az utazást teljesen valószínűnek mondotta. Estére aztán meg is történt az utazás, ami a bécsi községtanácsban egy kis izléstelen tüntetésre is alkalmat adott.

Bécsből jelentik: Neumayer polgármester ma délben fogadta a sajtó képviselőit s a következőket mondta nekik a budapesti utazásáról:

— Azt hiszem és remélem, hogy már ma este utazhatom Budapestre. Még egy táviratot várok s akkor pontosan meg tudom állapítani indulásom idejét. De remélem, hogy ma este utazom. Hoss dr. alpolgármester is valam jön.

Arra a kérdésre, hogy milyen a hangulat a keresztényszocialista párt táborában az utazás miatt, a polgármester így felelt:

— Nem mondhatnám, hogy valami nagy az ellenzés. Mindenki tudja, hogy politikai célja látogatásomnak nincsen. Abszolút nincs politikai célja. Mikor az utazás terve felmerült, semminemű politikai beszélgetés nem folyt róla. Őök tudják, hogy ez az eszmé akkor merült fel, mikor annak idején társas étédet adtam a városháza pincéjében a budapesti delegátusok tiszteletére, de semminemű politikai tendenciát nem fűtünk hozzá. Én Bárczyban csak Budapest polgármesterét láttam, ő se látott bennem

mást mint Bécs város polgármesterét. Városi dolgokról beszélgettünk, a budapesti urak érdeklődtek a mi intézményeink iránt, mi pedig viszonztuk ezt az érdeklődést. Ha elmegyek Budapestre, ezt azért teszem, mert viszontlátogatást akarok tenni, amelyet nem lehet tovább halasztgatni. Örülök, hogy alkalmam nyílik Budapestet megismerni és községi intézményeit tanulmányozni. Meglehet, hogy ez év novemberében Párisba is ellátogatok. Ismétlem, a legközelebbi órákban várok egy táviratot, ha azt megkapom, akkor fogom megállapítani utazásom időpontját.

— A városházán egész határozottan beszéltek, hogy polgármester ur este hat órakor utazik el — vetette közbe egy újságíró.

— Nos, ha ezt is tudják — szólta meglehetősen Neumayer — hát meglehet, hogy ma este hatkor utazom, ha ugyan egyáltalán ma utazom el.

Bécsben azt beszéltek, hogy a polgármester legfeljebb 24 óráig fog Budapesten tartózkodni.

Bécsből jelentik: Neumayer polgármester délután egynegyed hat órakor résztvevett egy tanácsülésen. Mikor a tanácskozási terembe lépett, néhány gunyes „éljen” kiáltás hangzott el, a polgármester azonban ügyet se vetett erre az izléstelen demonstrációra. Fél hét után felkelt helyéről és Hoss dr. alpolgármesterrel együtt automobilon a Staatsbahnhofra hajtatott, ahonnan az Orient Expresszrel hét órakor Budapestre utazott.

Budapestről jelentik: Neumayer polgármester ma este 11 óra 28 perckor a keleti expresszrel megérkezett Budapestre. Fogadtatására a nyugati pályaudvaron megjelentek Bárczy István dr. és Vasziljevics János alpolgármester. A fogadtatás igen szívélyes volt. Bárczy e szavakkal üdvözölte Neumayerékat:

— Nagyon örülünk, hogy a bécsi urakat Budapesten láthatjuk!

Neumayer barátságosan fogott kezét Bárczyval és ezeket mondta:

— Én is nagyon örülök, hogy eljuthattam Budapestre. Kis félreértések is merültek fel az utazást illetőleg. Annyi a dolgunk, hogy igazán nem tudhatjuk, mit hoz a következő pérc. Így törtéhetett, hogy csak ma utazhattam.

A két polgármester karonfogva távozott a perrontól és a kis, de lelkes közönség zajosán eljenezte őket. A pályaudvar előtt állott a város díszhintója. Bárczy besegítette vendégét, aztán maga is felszállt, míg a két alpolgármester Bárczy autóján robogott be. Utköcsben szívélyesen beszélgettek és Hoss dr. örömet fejezte ki, hogy végre Budapesten lehet, amelyről már annyi szöveget hallott.

A pályaudvarról a „Pannonia”-szállóhoz hajtatnak. A vendégek itt szállottak meg és barátságos búcsúvétel után visszavonultak lakosztályukba.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete aradi fiókjá holnap, október hó 1 én esti 8 órakor egyleti helyiségében (Kánya féle söréssarnok) rendes választmányi ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) Az aradi rabsegélyző egyesület október 1 én délután 4 órakor tartja rendes közgyűlést a törvényszék esküdtiséki termében, melyre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

HIREK.

Elítélt szélhámosnő.

— Fogásba vitték az extra-koronák. —

Távirati tudósítás.

Arad, szeptember 30.

Kackiás megjelenésű, huncutszemű asszony állott ma a gyulai törvényszék előtt. Riter-Csáky Pálné, szül. Stoll Franciska a vádlott neve. Franciska nem régen letért a lábművészet rögs pályájáról, amely pedig tisztességes, becsületes kenyeret hozott neki. Valami más, jövedelmezőbb és könnyebb foglalkozás után nézett elhatározta, hogy szélhámoskodik egy kicsit. És ebben is eredeti talentumnak bizonyult. Olyan módját találta ki a szélhámoskodásnak, amelyet eddig még senki sem kísérelt meg. Ő extra-koronákat keresett és „csesrélt” be, amerre csak járt és az extrák mellett néhány ügyes fogással a nem extrák is eltűntek puba, selymes markában.

Pályafutását Debrecenben kezdte, ahonnan néhány sikerült manipuláció után feltűnés nélkül eltávozott és Békésmegyét ment boldogítani. Először Csabán próbálkozott, de sikertelenül. Ez év tavaszán ugyanis beállított Léviusz Mihály vendéglőjébe, ahol a vendéglősnének azt az ajánlatot tette, hogy hajlandó 50 darab magyar veretű egykoronást 51 darab osztrák veretűvel becserelni.

— Tetezik tudni, nekem különös természetem van. Gyűjtöm az ilyeneket — mondta megédessen.

A vendéglősné azonban élt a gyanuval és nem ment bele az „üzlet” be.

Csabáról a sikertelen kísérlet után Gyulára tette át főhadiszállását. Itt már akad alkalmas médiumokra. Először Steigerwald Ferenchez „beszerelt” be. Eleinte vásárolt egyet mást, aztán eladta, hogy szeretne 1901., 1902. és 1903-ban vert koronákat másokkal becserelni.

— Nekem megbízatásom van erre egy ékszerészől, — mondotta — aki ilyen koronákból akar egy különleges ékszer összeállítani.

Steigerwaldná készséggel bocsátotta rendelkezésére a kasszáját. Franciska kutatott, keresett és talált. Aztán fizetett és távozott. Természetesen mindig többet vitt el. Ha „beszerelt” 10 koronát, elvitt 20-at, 25-öt. És ezt megcsinálta nem egyszer és nemcsak Steigerwaldékkal, hanem Schöffert Józseffel is. A kitűnő üzletek nagyszerűen sikerültek és Franciska úgy élt a „Komló”-ban, akárcsak egy grófnő. A pinókék legalább annak sejtették a nagyszerű borralalók után.

Az érzékenyen megkárosított emberek végre is gyanakodni kezdtek és jelentést tettek az esetről a rendőrségen, ahol Péter József polgári biztost bízták meg az ügy felderítésével. Péter ügyes fogáshoz folyamodott. Vagy 50 darab egy koronásra keresztet karcolt. És Franciskát ilymódon sikerült is lépre csalni. A legelső alkalomkor „beszerelt” 10 koronát és elvitt 20 darab keresztet koronát.

Franciska bűnössége ilymódon nyilvánvalóvá lett és a rendőrség letartóztatta.

A gyulai törvényszék ma ítélkezett fölötté. Berényi Ármin dr. hatásvédelme után a lopás büntetést vétségé fokozták le és Franciskát mindössze három hónapi fegháza ítéltek. Meg is nyugodott az ítéletben már csak azért is, mert a vizsgálati fogás által egy hónapot kitöltöttnak veti a bíróság. Franciska az ítélet kihirdetése után azonnal be is vonult a fegháza.

— Lapunk mai számához posztalványt mellékelünk. Kérjük azokat az olvasóinkat, akiknek előfizetése október elsajén lejár, sziveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

— Az önkéntesi intézmény reformja. Bécsből jelentik: A lapoknak az a híre, hogy a hadügyminiszter *rendeleti uton* változtatja meg az önkéntesi intézményt és egyrészt eltörli az önkéntesi jog magánuton való megszerzését és megszünteti a sajátköltségen való szolgálást, nem felel meg a valóságnak. A reformokkal foglalkoznak ugyan, de csak az új véderőtörvény keretében lehet azokról szó.

— A Meczner-Buza affér. Budapestről jelentik: A Meczner Gyula főispán és Buza Barna lapszerkesztő közt felmerült lovagias ügyben ma ütek össze a felek segédei: Molnár Béla képviselő és Görgey Gyula os. és kir. kamarás, Meczner megbízottjai és Batthyány Pál gróf meg Lovász Márton képviselő, akik Buzának segítkeznek. A két fél segédei becsületbíróságban állapodtak meg annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy van-e helye ebben az esetben lovagias elégtételnek vagy sem.

— Tisza István gróf a bihari küldöttség vezetője. Nagyváradról jelentik: Binar vármegye az október 6-iki gyászünnepélyen küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség vezetője Tisza István gróf lesz, akit ma erre felkértek. Tisza nagy örömmel fogadta el a megbízatást.

— Klein Róza temetése. Budapestről jelentik: Klein Rózát, az Adria szállóban meggyilkolt szerencsétlen nő holttestét az éjjel a törvényszéki orvostani intézetből kiszállították a rákoskeresztúri zsidó temető halottasházába. Mután a rokonok a temetésről nem intézkedtek, őt egyáltalán tudni sem akarnak róla, a szerencsétlen nőt a budapesti szentegylet temettette el. A temetés ma délelőtt 10 órakor ment végbe, m után azonban annak idejéről senkit sem értesítettek, egész csendben, minden részvétel nélkül temették el a ciankalis gyilkosság szerencsétlen áldozatát.

— Halálos szerencsétlenség a vadászaton. Budapestről jelentik: Thurn-Taxis herceg felső opái vadászatán ma halálos szerencsétlenség történt. Rappensberger András fivadász három medvét üldözött, közben véletlenül agyolította Wesszelin Gotthard odaváló lakost. A herceg azonnal beszüntette a vadászatot. A vizsgálat megindult.

— Egy mánásasszony balesete. Budapestről jelentik: Ma reggel kilenc órakor — valószínűleg morfiommal — megmérgezte magát a Főherceg Sándor-utcai 30/b., III. emelet 23. sz. alatt levő lakásában báró Durnais Ilona huszonnyolc éves elvált asszony. A szerencsétlen asszonyhoz azonnal elhívták a mentőket, a kik morfiommérgezést konstataáltak, gyors orvosi alkalmazták és a súlyos állapotban levő beteg elhálították a Pajor-féle szanatóriumban. A fiatal bárónő Dardón Ilona nevű ocsédjével lakott, 1909. május óta a hársban, ahol a 23. számú három utcai szobás lakást bérelte. A bárónő mindig egyedül volt, soha sem látogatta meg senki, kivéve öreg nagynénje, aki azonnal tagadta az öngyilkosságot és kijelentette, hogy hiba, aki idősége ellen brómot szed, ma véletlenségből a szanatóriumi nagybó adagot vett be és ennek következtében muló rosszul lett figa el. Öngyilkosságról szó sincsen. A bárónő minden veszélyen kívül van és néhány nap múlva el is hagyja a Pajor-szanatóriumot.

— Merénylet ulánus hadnagy. Bécsből jelentik: Ma délután a városi vasut egyik vonatán feltűnő eset történt. Alig hagyta el a vonat az állomást, amikor az egyik III. osztályú szakkaszban egy ulánus hadnagy hirtelen felugrott, kést rántott, megtámadta a vele szemben ülő Müller Alfréd 40 éves postafőtisztet s több szurást ejtett a fején. A postafőtiszt összeesett, az utasok rávetették magukat a dühöngő ulánus-tisztre s lifegyverezték. A vonat megállt, a hadnagyot a kalauz a köli városi menedékhelyen átadta egy rendőrnek. A postafőtiszt sérülései igen súlyosak. A rendőrség megállapította, hogy a támadó Hegedűs András székesfehérvári 12. ulánusezredbeli hadnagy, aki hirtelen megrögt a hirtelen örültségében követelte el a merényletet. A hadnagyot bekisérték az I. számú helyőrségi kórházba.

A merényletről éjszaka a következőket jelentik: Müller Alfréd, a megsebesített postamester Haidburgba igyekezett, ahol leánya betegesen fekszik. A vonat épen indulóban volt, amikor valaki felszakította az ajtót és az ulánus hadnagy belépett. Nehány pillanatig idegesen feszkeledött, aztán kést vett elő és az ablakfüggönyöket kezdte vagdosni. Viselkedése felűt a postamesternek és megkérdezte:

— Mit csinál hadnagy uram?

Ebben a pillanatban a tiszt válassz nélkül ráugrott és a késsel fején szurta. Müller kétségbeesetten védekezett és sikerült kiszabadulnia. A többi utasok felugráltak, az örült tiszt azonban rávetette magát egy Hangel nevű városi tisztviselőre és a feleségét is megtámadta. Nagynehezen tudták csak megfékezni.

A hadnagy nem Székesfehérvárott szolgál, hanem az északi ulánusoknál, 22 éves és Andorlálván született.

— Öngyilkos lett a szeretője szemelattára. T. m. svárról jelentik: Az öngyilkosságnak nem mindennapi esete történt tegnap délután a Gyárvárosban. Egy részeg napizmos kedvese szemelattára a Bagabá ugrott és a habokban lelte halálát. Pal József gyárvárosi napszámos már hosszú idő óta közös háztartásban élt Szabó Zsófiával. Életük nem volt valamb boldog és igen gyakran veszekedtek. Ilyenkor a deák férfiú borba öntötte bánatát. Tegnap délután Pal és a szeretője kimentek a vásárra, ahol beültek a Jacikonyhába. A férfiú bort rendelt és hamarosan litta magát. Hazafelé menet azután oivakodni kezdtek az uto és hangos szóváltás vette fel az I. dóház-ut csendjét. A széna éri hidhoz érv, Pal hirtelen felkapzkodott a hid falára és szavakkal: *En nem veszekszem többé!* belevette magát a habokba. Több járókelő segítségére sietett a fudoklónak, de már késő volt. A habok elsodorták a szerencsétlen embert, aki a hullámsírbán lelte halálát. Holttestét eddig nem találták meg.

— Titokzatos karamboljátékosok. Budapestről jelentik: Éjszaka jelentették a rendőrségnek, hogy a Kazinczy-utcai Apolló kávéházban nagyban karamboláznak. Százasok, százszázasok seregnek tettek gyanánt. A detektívek kimentek a jelzett helyre és a következőket észlelték: Két ember játszott nagy összegekben; az egyik Száraz Gyula karambolművész, a másik Popelka Imre állítólag kunsszantmárt ni vászonkereskedő. A detektívek elfoglalták a téteket és mindkét embert bekisérték a főkapitányágra. Itt Popelka elmondta, hogy nyugodtan itta a fekete kávéját, amikor hozzájött Száraz s fliszólitotta, hogy játszanak egy párti karambol egy füveg sörbe. Száraz 35 pont elnyit ígért neki egy ötvenes partiban. A vaszonkereskedő elvesztette a játszmát. A következő pártit már egy koronába játszották. Végül úgy belemelagadtak a játékba, hogy tíz, majd száz koronába ment a játék. A kávéházi vendégek közül sokan az asztal köré gyűltek s szintén részt vettek a fogadásokban, úgy, hogy egy-egy partira 1000-

koronát is tettek. A vége az lett a dolognak, hogy Popelka 2500 koronát vésztett. A rendőrség elbocsátotta a két embert, kikötötte a pénzt és azt, hogy honnan vették a pénzt.

— A csendőrség és Vitális. Debrecenből írják: A bihari baramia üldözéséről és elpusztításáról a debreceni nyolcadik csendőrkörületi parancsnokság tegnap készítette el azt a terjedelmes jelentést, a melyet fölterjeszt a belügyminisztériumnak. Szükség volt a jelentés megtételére azért, mert Vitális Imre üldözése során különféle vádakkal illették a csendőrséget. Azt is hangzott, hogy a parancsnokság az üldözési körzet területén lévő őrsokról vonja el a közbiztonság őreit. Ezel szében a valóság az, hogy a Berettyószentmárton és környékén összevont csendőrségnek egyetlen tagja se volt olyan, a kit a környékbeli őrsokról hívtak volna be, hanem részben Arad megye, részben Hajdu- és Szatmár-, továbbá Szabolcs megyék őrséiről rendelték ki a legénységet. A terjedelmes jelentés felsorolja, hogy Vitalist szeptember elsejétől 24-ikéig hány csendőr üldözte. A kimutatás szerint szeptember elsejétől 7-ikéig egy zászlós vezetéssel 26 csendőr 7-ikétől 11-ikéig Herkely Gyula főhadnagygal az élén, 89 csendőr, 11-ikétől 16-ikéig Borhy századossal 150 csendőr, 17-ikétől 24-ikéig 180 ember hajszolta a bujdosó gonosztavót éjjelnappal. A teráp annyira be volt kerítve, hogy Vitális szökése kizárt volt. Az üldözési irány Nagyhajom, Derecske, Ármihályfalva, Margitta, Gyéres, Szilárd, Bihar, Páspóki, Ugra, Okány és Szeghalom községeiig terjedt. A csendőrök sűrű rajvonalakban haladtak s folyton Vitális nyomában jártak. Azokat a híreket, amelyek arról szóltak, hogy Vitális egyszer Beregszász, egyszer Kivárda, egyszer pedig Békésmegyében fordult meg, nem hitte a csendőrség, mert meg volt győződve, hogy a betyár a fentebb említett körből ki nem menekülhetett. Az eredmény igazolta, hogy a csendőrök helyes nyomon jártak. Mikor híre jött, hogy Vitalist agyonlőtték, Erdélyi Sándor debreceni csendőrhadjáró és Dobos alezredes Berettyóújfaluba utaztak. Megállapították, hogy a csendőrök fegyverhasználatára jogos volt. Mialatt a csendőri komissió a vizsgálatot folytatta, megjelent Dobos alezredes előtt Berettyószentmárton község elöljáróságának küldöttsége és bejelentette kártérítési igényét azokra a károkról, melyeket a község a nyomozás miatt szenvedett. A csendőrség ugyanis a község hatalmas nádasát letaposta, tönkretette. A kárbecsért megtartották és a parancsnokság a belügyminisztérium utján kéri, hogy a kincstár kárpótolja a nádasért Berettyószentmárton. A vitázó viselkedő csendőrökről is szó van a jelentésben. Bizonyára kapnak valami jutalmat, bár az eddig szokásban volt jutalomdíjakat a belügyminisztérium eltörölte. Azelőtt a csendőrök ilyen nagyobb eset alkalmával husz koronától százhusz koronáig terjedő díjat kaptak. Most is módját ejtik, ha másként nem, a kitűzött kétezer koronából juttatnak majd egy részt az érdemes munkát végző csendőröknek.

— Szabadkán nyilatkoznak. Minden kommentár nélkül kell közölni a két nyilatkozatot. Szabadkai lapban olvassuk:

A szép társaság. Lipsitz Sájem, Braun Henrik és a Bácskai Naplónál tenyésztett Samu nevű apaállat ellen kénytelenek voltunk rágalmazási pört tenni folyamatba. A Bács megyei Napló szerkesztősége.

Ez az egyik. De itt jön egy másik. Ez is szép.

Aljas, piszkos gazember az, aki a városban rólam olyan kőszá híreket terjeszt, mintha én akár fizetésektelen lennék, akár pedig az

üzletemet be akarnám csukni. Ezek a hírek arra valók, hogy az én kereskedői becsületemet tönkretegyék s csak aljas és piszkos konkurenciától eredhetnek. Cáfolatokra kijelentem, hogy akinek tartozom, jelentkezzék nálam s nyolc nap alatt mindenkit kifizetek. Ma pedig négy egyén ellen, aki rólam a rágalmatokat terjesztette, följelentést tettem. Szabadkán, 1910. szeptember 28. Geiger Félix, fűszer-, liszt- és vegyeskereskedő.

Mégis csak kedvesen társalognak ott Szabadkán az emberek. Nekik még a pesti művelt társalgóra sincs szükségük.

— Sikasztó uzsorás. Békéscsábáról jelentik: Van Csaban egy asszony, aki azzal foglalkozik, hogy zálogház hiányában tisztességes kamatok mellett zálogköcsönök lebonyolításával is foglalkozik. Nehány hónappal ezelőtt egy békési urasszony megszorulva pénz dolgában, felkérte a jóléti csabai asszonyt, hogy egy értékes gyémánt gyűrűre kölcsönözzön neki nyolcven koronát. Nagysága a gyűrűt elvitte egy csabai ékszerészhez és megbecsültette s azt a választ kapta, hogy a gyűrűre a nyolcven koronát bátran megadhatja. A mi hölgyünk az ékszerész szavaira az összeget ki is utalványozta, de oly kőkőessel, hogy a nyolcven korona után havi két korona kamatot fizet. Pár hónap múlva a békési urasszony ki akarta váltani a zálogban hagyott gyémánt gyűrűt. A pénzt lefizette s a gyűrűt meg is kapta. Amíg Csabáról Békésre utazott, konstata, hogy a gyémánt gyűrű nem oszlog úgy, mint azelőtt. Mikor haza ért, első dolga az volt, hogy elment egy békési ékszerészhez megvizsgáltatni a gyűrűt. — Az ékszerész nevetve mondta, hogy a gyűrű arany, de a kő egyszerű üveg. A békési urasszony erre a csendőrségre ment. A csendőrség megállapította, hogy a gyűrű a zálogban tartó csabai asszonyságnál változott át. A csabai ékszerészek szakvéleménye alapján megállapították azt is, hogy a gyűrű gyémánt követ, amely körülbelül 100 koronát megér, laikus kezek távolították el a gyűrűből. Az asszony beismerte azt, hogy a gyűrű csak nála volt elhelyezve, de azt állította, hogy a gyűrűt Spitzer Ármán gondozására bízta pár napig. A csendőrség Spitzer Ármánról megállapította azt, hogy az csak költött nő és a fejelentést megtette a csabai asszony ellen, akit nemcsak a gyémánt elcsikkasztása, de uzsorakamatok szedése miatt is feljelentettek a gyulai királyi ügyészségnél.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban szeptember 30-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Zimmer Ferenc lakatosnak Antal nevű fia, Buchhaner Károly hentesnek Katalin nevű leánya, Fábán József Bélának Margit nevű leánya. Meghalt: Mészáros István 53 éves máv. kocsi rendező neje, Komlódi Pál 7 éves fia, Szabó Antalné 46 éves fogházor neje.

— Perzsaszőnyeg raktáram Deák Ferenc utca 40. sz. alatt megnyit. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 3698

— Értesítés. Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget és jóbarátaimat, hogy a Deák Ferenc- és Fábán-utcák sarkán, a Scherhag-házban levő volt Kaiser Lipót-féle kávéházat átvettem és azt vasárnap, október 2-án ünnepélyesen megnyitom. Főtörökvé em, hogy tiszta kávéházi italokkal és pontos kiszolgálással a n. é. közönség pártfogását mindenben kiérdemellem. Teljes tisztelettel Zajonkovszky János, kávé. 3711

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisz. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel föl hívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomáson nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Budapest, Rudolfsplatz 8.

TARKASÁGOK.

(Bejön a kolera.) Araden is, épen úgy, mint minden városban, nagy buzgalommal védekezik a hatóság a kolera behurcolása ellen. A temesmegyei községekből bejövő kofákat, gyümölcs- és élelmiszer árusokat különös figyelemmel kísérik a város határán, mert Temes megye szomszédságában kolera ütötte föl a fejét. A vámházaknál nagyon kutatják: nem hurcolják-e be véletlenül Aradra is a kolera? Egy vingai parasztombert is nagyon megvizsgáltak a vámháznál.

— Ugyan mire való már ez a nagy komédia? — méltatlankodott a szerb paraszt.

— Hogy be ne jöjjön Aradra a kolera, — magyarázták neki.

— Hiába okoskodnak, mégis csak bejön Vingáról Aradra a kolera, — felelte a paraszt, akiről az ismerősei jól tudják, hogy nagy kópé hírében áll.

— Micsoda? — kiáltottak a vámrők. — Hogy mondhat maga ilyet.

— Hát úgy, — felelte a ravasz ember — hogy lakik Vingán egy gyümölcsárú, aki mindennap bejár Aradra. Annak a neve Koler János.

(Ha a gyerek téved.) Egy aradi tanító juttatta hozzánk ezt a vidám kis jelenetet, amelynek ugyan már elmúlt aktualitása, de még mindig felfeszthat mosolyt.

Az elemi iskola negyedik osztályának egyik növendéke pótvizsgázott a földrajzból. A tanító minden felelet után megdicsérte a gyermeket, a bíról látszott, hogy a vakációt tanulással töltötte el.

— Na, végül még egy kérdést fiam, — mondja a tanító.

— Parancsoljon tanító ur.

— Hát mondja meg nekem — szól a tanító — hogy hány világrész van?

— Öt világrész van, — feleli a fin gyorsan.

— És hogy hívják?

— Szabó Jánosnak hívnak.

(Miért főlebb?) Lovas János gazdát bizonyos ügyben a járásbíróshoz idézték be, ahol tanúval igazolta, hogy ártatlan. A bíróság fel is mentette és az ítéletet fölolvasták előtte.

— Megnyugszik az ítéletben? — kérdi a bíró.

— Nem — felelt a vádlott.

— De hisz föl van mentve — magyarázza a bíró.

— Az mindegy, én megfellebbezem, ezennel apellálok.

— De miért? — kérdi bosszankodva a bíró.

— Azért, hogy tudja meg még a király őfelsége is, hogy nekem igazam van.

VIDÉK.

— Szüret. A gálai hegyközség az általános szüret határidejét október 10-ére határozza. Az idei termés mennyisége tekintetében közepes, de minőségileg igen jó.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetői osztály — 151

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gallu táblabíró nyugalmában. Gallu József ítélőtáblai bíró október hó 1-én vonul nyugalomba. A táblabíró a vádtanácsnak és az egyik büntető felebbezési tanácsnak volt az elnöke. Kartársai, akikkel sok éven át működött együtt, ma bucsuztak általánosan becsült kartársuktól.

§ A hitelezők védelmében. Az aradi polgári törvényszék ma rendkívül fontos elvi jelentőségű ítéletet hozott. Konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a főnök alkalmazottja fizetésének lefoglalható részét nem terhelheti meg előlegekkel, hanem az összes hitelezőket követeléseik arányában kell kielégíteni. Eddig ugyanis úgy kerülték meg a végrehajtási novella rendelkezéseit, hogy a főnök kijelentette, hogy alkalmazottja neki előlegekkel tartozik és elsősorban ezt kell letörlesztenie. Ezt a kijáratást akarja megakadályozni a törvényszék mai ítélete.

§ A peéri petíció. Budapestről jelentik: A győrmegyei peéri kerületben június 16-án megtartott pótválasztáson Németh Károly dr. munkapárti 69 szótöbbséggel győzött Markos Gyula ellen. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg a képviselő mandátumát. Mint-hogy azonban a kérvényezők az eljárási költségek fedezésére szükséges 3000 koronát nem helyezték letétbe, a Kuria választási tanácsa a kérvényt visszautasította s egyúttal a hiány pótlására újabb határidőt tűzött ki. Erre az újabb határidőre a tíz választó letétbe helyezte a 3000 koronát és új kérvényt adtak be, a melyben abszolút és relatív érvénytelenségi okok alapján kéri a választás megsemmisítését.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Korlátozások a francia bevételnél. A francia belügyminiszter augusztus 1-től kezdődő hatállyal legutóbbi rendeletet adott ki, amely szerint Európa különböző helyein kisebb-nagyobb mértékben fellépő kolerajárványra való tekintettel, ideiglenesen megtiltja azoknak a gyümölcsöknek és főszelvények használatát, amelyek a földön való franciáországi bevitelét, amelyek a földben, vagy a föld felszínén (dans le sol au niveau du sol) nőnek. Ez a tilalom néhány nap óta Magyarországra is kiterjed, ahol a kolera szintén több helyütt mutatkozott. A párisi osztrák-magyar kereskedelmi kamara kérdést intézett a francia belügyminiszterhez, vajjon ez a tilalom kiterjed-e azokra a növényekre (pl. hüvelyes vetemények, burgonya, stb.) amelyek nyers állapotban élvezhetetlenek. A belügyminiszter választát annak idején közölni fogja az érdekeltekkel. A fent említett rendeletekből egyszersmind az is következik, hogy legalább egyelőre a tengeren való bevételnek nincs semmi akadálya, legalább oly hajóra nincs, amelyek kolerától mentes kikötőből indulnak és ilyeneken keresztül mennek, továbbá, amelyek vesztégyár alatt nem állottak.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szept. 30.

Olyan őszi időjárásunk van, hogy azzal minden tekintetben meg lehetünk elégedve.

A hivatalos jelentés szerint a vetések jól állanak.

A gabonafüzet irányzata csendes, változatlan.

A mai piacon elkelt:

2000 mm. buza	930—970
100 mm. árpa	650—660
100 mm. rozs	640—650
300 mm. zab	740—750
150 mm. új-tengeri	420—430
100 mm. ó-tengeri	570—580

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 30.

Kínálat, vételkedv. torlódott, 25 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilogrammonként számoltva:

	Díj sávát	3 órai sávát
Buza 1910. októberre 10.01—10.02 10.07—10.08		
Buza 1911. áprílisa 10.33—10.34 10.36—10.37		
Rosé 1910. októberre 7.34—7.34 7.38—7.39		
Zab 1910. októberre 7.84—7.85 7.74—7.75		
Tengeri 1911. májusra 5.53—5.54 5.52—5.53		

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Szept. 30 —

Magyar aranyárjádék 4%	111.50
Magyar koronajárjádék 4%	91.90
Magyar koronajárjádék 3%	81.—
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.25
Horrát-szlavon földt. herm. kötv. ny.	94.—
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	224.—
Tiszasszab. és szegedi sorajegy kölcsön	157.—
Osztrák járadék papírban	93.10
Osztrák járadék ezüstbe	96.75
Osztrák járadék aranyban	115.50
Osztrák koronajárjádék 4%	93.10
1900. évi osztrák államsorsjegy	170.—
Osztrák-magyar bankrészevény	18.66
Magyar hitelbank-részevény	857.60
Osztrák hitelintézeti részevény	669.—
Osztr.-magy. államvasuti részevény	768.—
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.07
Német birodalmi márka	117.62
London vista	240.50
Páris vista	95.20
20 márkás arany	28.51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Szept. 30.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új...	8.85—8.90
76 " " " " " "	8.95—9.00
77 " " " " " "	9.10—9.20
78 " " " " " "	9.20—9.30

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új...	8.75—8.85
Rosé új...	6.55—6.60
Árpa új...	6.35—6.40
Zab új...	7.25—7.30
Tengeri régi...	5.60—5.65

Felolvasó szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi október hó 1-én:

A) bérlet.

A) bérlet.

A drótosót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Írta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mérel Adolf. Zenéjét szerzerette: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Blácsék Milos	Herold E.	Zsuzska	Benkő Gizl.
Milos, fia	Benkő Józsi.	Jankó	Peregi M.
Vojtek, drótos	Szabó Lajos.	Pfefferkorn	Heltai Jenő.
Babuska, neje	Benkőné.	Vaklávok	Kulcsár L.

A darab személyei:

Günther	Polgár S.	Milos, káplár	Ladislav J.
Mici, leánya	Zalai Margit.	Crobl	Vass Jenő.
Jankó	Heszár K.	Streckenberg	Polgár Béla.
Pfefferkorn	Heltai Jenő.	Örmester	Varnay Jenő.
Zsuzska	Sz. Rontay B.	Czinczér	Mazor F.

Közdote este 7 óra föl északon.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. okt. 1-én, szombat:

1. A gombostű. Humoros. — 2. Uszónverseny Németországban. Sportkép. — 3. Bábjáték. Színes felvétel. — 4. A büszke veterán. Humoros. — 5. Capri szigete. Látványos. — 6. A politika. Dráma. — 7. Román a térről. Humoros. — 8. Werther. Goethe „Werther keserői” című színműve után.

Előadások 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fill.

NYILTTÉR.

Érdekes látványosság színhelye néhány nap óta Aradon a Béla-terem előző

Párisi

anatomiai muzeum,

mely nemcsak látványosság, hanem tanulmány szempontjából is méltán megérdemli az érdeklődést. Az Anatómiai Muzeum kiemelendő érdekességét képezik:

Az ember fejlődése, tanulmányi kép

Korcsképződés " "

A belső szervi bajok " "

A belpókiosság " "

Első segélynyújtás hirtelen bekövetkezett bal-

eseteknél. (Esmarck tanár után.)

A keleti utvesztő.

A természet ritka csodája Anneta hercegnő törzs-

művésznő és még számos itt föl nem sorolt dolgok.

Az igazgatóság, hogy mindenki megtekinthesse, a

a belépti-díjat a legméltányosabb összegben állapította meg.

Dr. Halász-féle

„Sanitol”

törv. védett

száj- és fogápoló szerek.

A fertőzőbetegségek ellen ideális védelmet nyújtó, a száj és torok nyálkahártya, valamint a fogak epitelis ellenállóképességét, kitűnően erősítő, a forgalomban levő chablones összetételű hasonló szerektől teljesen eltérő, élettani alapon készült, a fogak reményét megakadályozó, a száj, torok és nyelv mindenféle betegségeinél, mint öblögető, sokszorosan bevált, új szakorvosi készítmények. Kaphatók használati utasítással: Vojtek és Weisz droguériájában Aradon. Nagy üveg szájviz 2 K, kis üveg 1.20. Fogpor 1 K. Ideális száj és jó fogkefék 1.40 K. 2724—III.

600.000

korona nyerhető

— október hó 5-én —

egy drb. Pestl Hazai Első Takarékpénztár-sorajegyre. Bredeti sorajegyek 27 havi 5 koronás részletfizetésre is kaphatók.

Egy részlet beküldése esetén azonnali játékjog.

Temesvári Kereskedelmi

Részvénytársaság Váltóüzlete

Bélváros, Jenőherceg-tér 3.

Telefonszám: 319.

3679

4325—1910. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságának igazoló választmánya által összeállított és az 1910. évre szóló legtöbb adót fizetők névjegyzékét az 1886. évi XXI. t.-c. 28. §-a értelmében 1910. évi szeptember hó 28. tól 1910. évi október hó 12-ig terjedő 15 napi határidőre a városháza I-ső emeletén levő hivatalos helyiségben azon felhívással teszem ki közszemlére, hogy az a hivatalos órák alatt betekinthető és hogy a névjegyzék megállapítása ellen a fenti határidő alatt az állandó bíráló választmányhoz benyújtandó fellebbezésnek van helye, amely hivatalomba adandó be.

Arad, 1910. szeptember 27-én.

Varjasz,
polgármester.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Mayerhoffer Adolf
könyvkötészetét átvettem.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bármennyű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, szolid árak mellett elvállalok, kérem szíves pártfogásukat.

3680

Tisztelettel

Mayer Márton

Arad, Weitzer J.-u. 2.sz.

Minorita-palota.

6938

Képviselő és raktár; Magyar Ferenc úrnál, Arad.

Uj Internátus Lippán.

A t. érdekelt szülők értesítetnek, hogy az 1910—11-iki iskolai tanévre a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő fiú-nevelőintézet nyílik Lippán, a mely felett a főfelügyeletet a helybeli középiskolák igazgatója, míg a tanulmányi felügyeletet a tanári testület 1—1 tagja gyakorolja; egészségi szempontból pedig a városi főorvos felügyelete alatt áll.

8046

Helyszűke miatt az első évben csak **korlátozott számban** vétetnek fel felsőkereskedelmi-, polgári- és elemi-iskolai növendékek **igen mérsékelt díj** mellett.

Prospektussal készséggel szolgál

A Lippai Diák-Ötthon Igazgatósága
Lippán.

5651—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Téglásy Ferencné szül. Juhász Teréz aradi lakos végrehajtató javára 240 korona tőkekövetelés s járulékal behajtása végett az aradi kir. törvényszék területén levő, Arad Pernyáva külvárosában fekvő, az aradi 1635. sz. tkvben A. + 2. sor, 2100/a. hrsz. alatt felvett Illés-utcai 9. sz. ház, udvar és kertre az árverést 2305 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1910. évi november hó 9. napjának délutáni 3 órájkor az aradi igazságügyi palota földszint jobbra levő 48. számú helyiségében megtartandó nyilvános árverésen olyképp fog eladatni, hogy amennyiben a C. 2. alatt özevgyi használati jog erejéig özv. Zopletal szül. Dochnál Anna javára bekebelezett szolgalmi jog fentartásával olyan árban adatnék el, mely a szolgalmi telekkönyvi bejegyzését megelőző tehertétel fedezete szempontjából ezennel megállapított 250 korona összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül, a kitiűzött határnapon újabban a kikiáltási ár felerésze, vagy s 1152 korona 50 filléren, vagy azon felül fog elárvereztetni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 230 k. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíró-

ságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Arad, 1910. évi július hó 23-ik napján.

Aknay,

kir. írásk. bír.

3712

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos

587

Műhelye és kész áru raktára: Kazinczy-utca 1. (Polgári flakso. lával szemben.)

Stock-Cognac**Medicinal**

szavatolt valódi bor párlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt. : Kapható minden jobb üzletben.

Ujászaktól óvakodjunk!

Kirakatainkban állandó újdonságok vannak — azok megtekintését kérjük.

Őszi és téli új divatkelmek

nagy választékban már megérkeztek; — az eddigi kelméktől teljesen eltérő szövésű és színű finom costüm kelmék páratlan nagy választékban.

Szövet raktárunk egyik különleges osztályát képezi hatalmas választékban — specialis fekete és togothof costüm kelmék — melyek külön kikészítésük által teljesen cseppmentesek és nem fényesednek ki.

Rosenblüh H. és Társa

divatüzlet.

461

Kirakatainkban állandó újdonságok vannak — azok megtekintését kérjük.

APRÓ HIRDETÉSEK.

„Üriember“

áldozatkésztsége megható, azonban elégtelen, hogy Babaasszonyok bemutatkozzék. Levelét átveheti, melyre egyáltalán nem reflektállok. 3723

Kiadó

egy nagy pincehelyiség. Műhelynek vagy raktárnak igen alkalmas. Bővebbet Weitzer János-utca 13. 3697

Keresek

ügyes kisasszonyt üzlettem részére. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 3724

Egy jó forgalmu vendéglő

betegség miatt átadó. Cím a kiadóhivatalban. 3676

19 éves

fűszer-, anyag- és festék kereskedő segéd, ki a magyar és román nyelvet bírja, szíves megkeresést kér. Cím a kiadóhivatalban. 3686

Ügyes varrónők

felvétetnek azonnal jó fizetés mellett Varga Kálmán női-szabónál Atzél Péter-utca 2. 3708

Őszi Divat Album

utcai, házi tolette, costum, blous és alj, valamint gyermekdivat album. Összesen 900 divatképet tartalmaz a vaskos 70 oldalas könyv, ára 250. Kapható Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Jzr. ünnepekre

való magyar és német fordításu díszes és közönséges m a k z ó r o k és imakönyvek nagy választéka. Igen olcsó árak. Izr. üdvözlő lapokban eredeti újdonságok. Nagy levélpapír-vásár. üzleti könyvek gyári raktára. Irodai kellékekben különlegességek. Vidékre is pontos kiszolgálás. Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsonzó intézete, Aradon. Telefon 385. sz. 525

Remington írógép

használt, de kifogástalan jó állapotban 200 koronáért eladó. Pollak József fűszerüzlet, József főherceg-ut 11. 3667

Ka cigarettázik

használaton Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrássy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Makszorok

és egyéb izraelita imakönyvek magyar és német fordítással. Üdvözlő levelezőlapok. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár havonként K. 1— feljebb. Iskolaszerek új és használt iskolakönyvek nagy készlete. Krausz Paulin, Színházépülete. Telefonszám 511. 511

Kész talicskák

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszont elárusítók kedvezményben részesülnek. Geiszel jármű- és fa-árugyár Miksa-utca 2—8. 2505

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 3435

Nyaraltatási tárgyak kiadása.

Felkérem a mélyen t. közönséget, szíveskedjék a nálam levő nyaraltatási tárgyak elvitelét egy nappal előbb bejelenteni, hogy esetleg zavar ne történjék.

Joancvits Antal, szücs.

5826—1910. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kisbirtokosok gos Földhitelintézete végrehajtónak Vaszilka János és Társa végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor. lejárt részletek tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, a kisjenői kir. járásbíróság területén levő, Nagypél községben fekvő, a nagypéli 64 sz. tjkvben A. I. 17. sorsz. alatt felvett ingatlan fele részére és az ugyanottani 740. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. alatt felvett ingatlan és pedig a 64. sz. tjkvben A. I. 17. sorsz. alatt felvett ingatlanra 400 korona, a 740 sz. tjkvben A. I. 1. 2. sorsz. alatti ingatlanra pedig 1400 korona, összesen tehát az árverést 2000 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi november hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája Nagypél község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 200 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.
Kisjenőn, 1910. évi szeptember hó 11-ik napján.

Kovács, s. k.

kir. j. bhó.

Alkalmi vevők

és eladások

Ékszer- és ékszertárgyak

Arany és ezüstművekben, Arad legújabb gyöbbs óra és ékszer-raktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minarita-palota

Zálogcédulák

Arany és ezüstművek gyémánt és drágakövek a legmagasabb árban a vevőknek vagy más társaságok átadására
TELEFON 477

Telefon sz. 789. — Telefon sz. 789.

Lakás tisztítási vállalat

Elvállalok parkettás lakások tisztítását és tisztántartását. Ablak, csillár és kilincsek tisztítását. Fél ablakok felrakását. Szőnyegek és butorok porszívógéppel való tisztítását, irodák, cukrászdák és kávéházak tisztántartását. Tűzelőanyagok lakásba való szállítását. Videki munkák gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 3361

Maradok kiváló tisztelettel

Lovas Károly,

lakás és ablak tisztítási vállalkozó

Mihály-utca 86b. (Saját ház)

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet
Gur honcon

Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú

Szőlőkarót

ugy szintén

bükk, cser és gyertyán hasáb és dorongfát

a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ajánlattal szolgálunk.

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet.

2707

INGYEN!

javitom a nálam vásárolt cipőket!

Cipő, kalap,
uri divat cikkek

Korányinál

Szabadság-tér 3. szám,

(volt Winternitz-féle helyiség)

veszünk a legjobban és legolcsóbban.

Kizárólagos lerakata a híres Moskovits-féle Anatomiai cipőknek. Számtalan előnye: versenykivüli árak. Nem veszti a formáját. Ruganyos járás. Kellemes viselet. Fájos lábaknál nélkülözhetetlen. **Megszünteti a lábizzadási! Győződjék meg!** 3307

Saját érdekében nézze meg kirakataimat!!